1942 április 23 csütörtök

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 91. sz. KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ Ára: 12 fillér

Munka és szolgálat

ennek a két szónak gyakorlati alkalmazását látjuk a mindennapi életben. Eddig is meg volt a munka, volt szolgálat is, de ilyen mértékben nem nyert alkalmazást. Mondhatnánk, aki akart munkálkodott, szolgálni pedig inkább a kényszerítő körülmények miatt igyekeztek. A két szó ma összekapcsolva nagy jelentőséggel bir, amit az országos megszervezés mellett olyannak kell tekinteni, hogy azt lelkesedéssel és szeretettel kell végezni.

Jól esik látni, hogy a leventék, cserkészek, iskolások, mind-mind a munkaszolgálat értelme szerint járnak el, de ezt más téren is alkalmazni kell. Minden olyan helyen, ahol tömegesen dolgoznak, rá kell vezetni az embereket arra, hogy ők ma nem egyénileg dolgoznak a hangulat szerint, hanem a nemzet javára. A szolgálat szónak többé nem az az értelme, hogy én a felsőbb parancs, vagy utasítás szerint végzem a munkát, hanem szolgálatot végzek a köz javára. Nem restellem ezt a szolgálatot, sőt felajánlom magamat arra kész szivvel.

A kerfünket, kedves helyeinket a munkaszolgálatban odaajánljuk a hasznos élet gazdagitására. Munkaszolgálattal parlagon maradt földek, gyom helyett erőforrásokat nyitnak meg. Azontúl látjuk a védelem és biztositás nagy alkotásait, mert munkaszolgálat a gát megépitése az árvizzel szemben, vasútépités a szárnyaskerék gyorsabbá tételére. A föld azonban nem köthet annyira magához, bár az onnan nyert táplálék mennyisége nem közömbös. A földről feljebb is emlekedünk a munkaszolgálattal. Gyermekeket veszünk karjainkra, családanyákat segitünk a munka végzésénél, a harctérre üzenünk, hogy dolgozunk, nem hagyjuk magára a harcos honvéd családját, földjét, sőt azon vagyunk, hogy minél többet termeljünk a földön és minél erősebbé tegyük az élet fentmaradásának értelmét

Most hagyjuk a sétát azokra, akiknek erre egészségi okokból van szükségük, az egészségesek ajánljuk fel nemzeti munkaszolgálatra erejük feleslegét. Gondoljuk el, ha az ácsorgás és csupa időtöltés helyet egy-egy közteret felásnának azok, akiket igy látunk, mennyi élet támadna abból. A munkaalkalom meg van ebben a tavaszban böséggel, csak lássuk el azt. Még sok föld várja a verítéket, hogy termését nyujtsa áldásként. A szétforgácsolt erők helyett a megosztott teherbirás mellett a munkaszolgálatban benne lesz az a nagy érték, ami megmarad holnapra is.

A viruló természet szépségét látjuk előre a munka nyomán. A szolgálatban pedig nem az alázatos szolgája köszöntést alkalmazzuk, hanem az „adjon Isten minden jót". Aki dolgozni akar, annak lesz munkaalkalma, aki pedig nem, azt rászoktatjuk. Az összegyüjtött, de eddig használaton kivül helyezett fémdarabok új életre kelnek az ember kezében hasznossá lesznek A heverő emberi erők összegyüjtve a nemzet újjáépitésében maradandó alkotások pilléreivé válnak. A napbarnított arcok nem fogják kivánni a mesterkélt szerek célszerütlen alkalmazását, mert a veriték gyöngyceppjei teszik magyarrá...

Ujabb meghiusult brit partraszállási kísérlet a francia tengerparton

A finnek nagy győzelme az aunusi földszorosban, 14.000 szovjet katona holtteste maradt a csatatéren

Amerikai csapatok mentek Indiába - A japánok elfoglalták a burmai olajmezők egyrészét - Togo japán külügyminiszter nyilatkozott a szovjet magatartásáról és a tengelyhatalmak felkészültségéről

A hadikrónika tegnap megélénkült. A finn hadvezetőség most számolt be az aunusi földszorosban lezajlott elkeseredett küzdelemről. A szovjet mindenképen áttörést akart elérni, de vállalkozása meghiusult a finnek hősiességén. Tizennégyezer bolsevista katona maradt holtan a harctéren.

A brit hadvezetőség újabb partraszállási kísérletet rendelt el, rövid időn belül immár másodszor próbálkozott nagyobb brit rohamcsapat a francia partoknál. A tegnapi vállalkozás, amely Boulognetól délre zajlott le, az előbbi sorsára jutott. A német partvédelem visszavonulásra kényszerítette az angolokat.

Ezekkel a megújuló reménytelen partraszállási kísérletekkel aligha nem a szovjet felé akarják a britek bizonyitani a **»második front« alakításának nehézségeit.**

Német illetékes helyen rámutatnak, hogy a második front létesítésére vonatkozó követelések és esetleges igéretek csak Sztalinék megnyugtatására vagy megszédítésére irányuló manőver, amelynek gyakorlati kivitelére annál kevésbbé kerülhet sor, mert abban a pillanatban, amelyben valóban ilyen arcvonalat akarnának a nyugaton létesiteni, — eltekintve ennek a kísérletnek a várható sikertelenségétől — a Szovjetunió nem kaphat többé hadianyagot sem Angliából, sem az Egyesült Államokból. Ezt a szempontot emeli ki ma a német sajtó is e kérdésről való beszámolóiban. A Berlinbe érkezett értesülések szerint Churchill, Marshall és Sir Harry Hopkins több napon át tartott megbeszélésein szó sem volt a második front létesitéséről, hanem főképen a hajótérveszteségek pótlásáról és nem vehető komolyan az angolszász híresztelés sem, hogy Londonban »elkészitettek egy tervezetet, amelynek alapján magukhoz ragadják majd a cselekvés törvényét.« Ezt igazolja az az ellenség lebecsülésétől intő Hopkins-féle kijelentésre adott londoni válasz, hogy Anglia nem támadó, hanem védelmi tervekkel foglalkozik.

A JAPÁN KÜLÜGYMINISZTER KIJELENTÉSEI

Togo japán külügyminiszter a japán gazdasági egyesület nagygyülésén kijelentette, hogy **a szovjet kormány több alkalommal a Japánnal kötött semlegességi egyezmény fenntartása mellett nyilatkozott és hogy a Szovjetuniót aligha sikerül rávenni arra, hogy Anglia és az Egyesült Államok számára a gesztenyét a tűzből kikaparja.**

Togó a továbbiakban kijelentette, hogy **a tengelyhatalmak tevékenysége Európában nem sokára pozitiv fejlődésnek fog indulni.** A jövő meg fogja mutatni, hogy Németország és Olaszország a jövendő katonai műveletekre minden tekintetben felkészült. Keletázsiában Japán Mandzsukuo és Kina együttműködése még szorosabb lesz, mint eddig volt. Ami India problémáját illeti, aligha kell különösebben hangsúlyozni Cripps küldetésének sikertelenségét. Megbizatásának meghiusulása a legnagyobb gondot okozza Angliának — állapitotta meg Togo.

HOSSZAS TANÁCSKOZÁSOK WASHINGTONBAN

Washingtonban, — mint onnan jelentik, — élénk diplomáciai tevékenység folyik. Roosevelt elnök négy különböző nemzet diplomatáit fogadta. Közben ismét összeült a csendesóceáni védelmi tanács. Hull külügyminiszter pedig hetek óta elsőizben tartott ismét sajtóértekezletet, miután fogadott egész sereg diplomatát és politikust. Az érdeklődés előterében egyébként ma is Franciaország belpolitikai átalakulása és a második európai arcvonal létesítésére irányuló szövetséges fáradozás áll.

Elsőnek Litvinov szovjet nagykövet jelent meg hosszabb kihallgatáson Rooseveltnél. Az elnök ezután a már régóta Washingtonban tartózkodó Szung kínai külügyminisztert és az egyesültállamokbeli kínai katonai küldöttség vezetőit fogadta. Lord Beaverbrook, akiről már hosszabb ideje nem jutott hír nyilvánosság elé, villásreggelin jelent meg a Fehér Házban.

AMERIKAI CSAPATOK INDIÁBAN

Mint a Német TI idézi, az angol hírszolgálat újdelhii jelentése szerint **Johnson őrnagy Roosevelt személyes képviselője** a sajtó előtt kijelentette, hogy egy amerikai technikai bizottság elküldése Indiába annak a jele, hogy az Egyesült Államok mindent megtesz India védelmére. Ebből a célból — mondotta, — Indiában máris amerikai csapatok vannak és további csapatok érkeznek majd.

Amerikai jelentések szerint az Egyesült Államok összes atlantióceáni és csendesóceáni partvidéki városait a legteljesebb riadókészültségbe helyezték légi támadások ellen.

A Japán ellen végrehajtott légi támadásról amerikai hivatalos részről még mindig hallgatásba burkolóznak.

CHURCHILL ÖSSZEHÍVTA A HÁBORÚS KABINETET

Crippsnek Londonba való visszaérkezésével kapcsolatban Churchill ülésre hívta össze a háborús kabinetet. Cripps ez alkalommal tesz elsőizben szóbeli jelentést Ujdelhiben folytatott megbeszéléseiről. Churchill és Cripps a jövő hét elején az angol néphez beszédet szándékoznak intézni és ezalkalommal az indiai problémával kapcsolatban további alapvető kijelentéseket tesznek.

Cripps szerdán nyilatkozott indiai küldetéséről. Kijelentette az többek között, hogy az időpont az indiai kérdés rendezése céljából több szempontból kedvezőtlen volt. »Nem könnyü dolog — mondotta, az egész légkört, amelyet nagy mértékü bizalmatlanság töltött be, hirtelen tökéletes bizalom légkörévé változtatni át. Cripps mindenesetre azon fáradozott hogy kölcsönös vádaskodás légköre ne keletkezzen. Rendkivül sajnálja — mondotta, — hogy a nehézségeket, amelyek úgy a jelenlegi, mint a jövőbeni helyzet rendezésének útjában álltak, nem sikerült áthidalni. Ezentúl a kérdés már **nem politikai kérdés, hanem India védelmi kérdése.**«

AZ ANGOL FŐPECSÉTŐR BORULÁTÓ NYILATKOZATA

Mint a londoni »Daily Mail« közli, Attlee főpecsétőr Dundeeben tartott beszéde során kijelentette, hogy Nagybritanniára válságos év jött.

— Bár tudják most Angliában — mondott a főpecsétőr, — hogy háborús erők állanak Anglia oldalán, sajnos, azonban gyakran elő-

TÓKÉS FOTO
•PÜSPÖKI PALOTA•

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

fordul, hogy a gyakorlatban kiderül, hogy az elméletileg megállapított háborús erők távolról sem azonosak a ténylegesen adottakkal. (MTI)

EGYIPTOM NEM AKAR BELEKEVEREDNI A HÁBORÚBA

Nahas pasa egyiptomi miniszterelnök a képviselőház mai ülésén kijelentette: az egyiptomi külpolitika azt a célt követi, hogy az ország ne keveredjék háborúba. A továbbiakban hangoztatta, hogy az egyiptomi kormány erélyes rendszabályokat fog tenni a szövetséges csapatoknak egyiptomi tartózkodása alatt való védelmére. A nyilatkozat után az egyiptomi képviselőház 158 szavazattal 5 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak. Hatan tartózkodtak a szavazástól.

VICHYHEZ WASHINGTON

újabb tiltakozó jegyzéket intézett. A tiltakozás oka hír szerint az, hogy az indokínai francia hatóságok állítólag hajókat és tengerészeket bocsátottak a japánok rendelkezésére.

ANGOL AGGODALMAK

A londoni Times diplomáciai tudósítója Laval rádióbeszédével foglalkozva, jellemzőnek mondja, hogy Laval teljesen hallgatott Amerikáról. Beszédéből világosan kitűnik fenyegetése a gyarmatbirodalom ama részei ellen, amelyeket a degaulleisták tartanak uralmuk alatt.

A szövetségeseknek most az a legfőbb feladatuk — állapítja meg az angol lap — hogy figyelmüket fokozott mértékben necsak eme területek felé irányítsák, hanem ugyanolyan mértékben Észak-Afrika, Nyugat-Afrika, Madagaszkár és a Francia Szomáli föld felé is kiterjesszék. Tudjuk — írja —, hogy Laval ezeket a területeket a tengelyhatalmak rendelkezésére szeretné bocsátani.

A lap végül megjegyzi, hogy igen éles szemmel kell figyelni a megszállt franciaországi eseményeket is. A lap szerint itt különleges alakulatok állanak Rundstädt vezértábornagy rendelkezésére és igen valószínű, hogy hadműveleteket tervez a brit part ellen.

A szovjet elleni arcvonal

Sikeres harcok a Donec vidéken, visszavert szovjettámadások középen és északon

A német véderő főparancsnoksága közli:

A Donec vidékén német-román csapatok elfoglaltak néhány erősen kiépített és elaknásított ellenséges támaszpontot és igen sok foglyot ejtettek. Az arcvonal középső és északi szakaszán visszavertük a bolsevisták helyi jellegű támadásait. A hadsereg és SS. kötelékei támadó vállalkozások során szívósan védett ellenséges erdei állásokat foglaltak el. Igen sok foglyot ejtettek és 13 löveget zsákmányoltak. Harci és zuhanóbombázó kötelékeink támadásokat intéztek az ellenség arcvonal mögött lévő vasúti berendezései ellen. Három lőszerszállítóvonat bombatalálat következtében a levegőbe repült. A német repülőknek sikerült a vasútvonalat megszakítaniok és nagymennyiségű gördülő hadianyagot elpusztítaniok.

Jelentés a nagy finn győzelemről

Helsinki, ápr. 22. Az aunusi földszoroson lezajlott katonai eseményekről szerdán a következő hivatalos közlést adták ki:

Csapataink az aunusi földszoroson kéthetes kemény harcokban visszaverték az ellenség megismételt áttörési kísérleteit. Április hó 9-ike óta több, mint 150 támadást vertünk vissza. Az arcvonal középső szakaszán erős ellenséges csoportok erődítményeink között benyomultak állásaink közé; ezeket a csapatokat azonban körülzártuk és heves ellentámadásokban megvertük. Csak elesettekben mintegy 14.000 főt számoltak meg. Csapataink óriási mennyiségű fegyvert, lőszert zsákmányoltak, amelynek számbavétele még nics befejezve. Saját veszteségeink elesettekben az egész idő alatt mindössze 440 legénységi állománybeli, altiszt és tiszt. (NTI)

Japán-angolszász háború

Sanghai, ápr. 22. (Német TI) Mint a csungkingi katonai tájékoztató megbízott közölte, a japánok elfoglalták Magwetől északra fekvő burmai olajmezőket. (MTI)

Thaiföldön egészen a Bengáli-öbölig az egész japán arcvonal mozgásban van. A kezdeményezés továbbra is a japánok kezében van. Különösen heves harcok a harcok Jenang és Juangi kőolajvidéken.

Az Egyesült Államok hadügyminiszteriuma közölte, hogy a Panay-szigeten a japán haderők heves támadása következtében az amerikai csapatok kivonultak a sziget belsejében fekvő Lambunao városából.

Északafrikában és a Földközi tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye: Tüzérségünk tűz alá vette és visszaűzte azokat az ellenséges különítményeket, amelyek a kirenaikai arcvonalon páncélosok támogatásával támadást kíséreltek meg állásaink ellen. Német vadászok légi harcban lelőttek két Curtiss-mintájú brit gépet, egyik hadosztályunk légvédelmi tüzérsége oly súlyosan talált el egy Hurricane-gépet, hogy az lezuhant és a földön teljesen összetört.

A tengelyhatalmak légi haderejének erős kötelékei heves támadásokat intéztek Málta szigetének haditengerészeti támaszpontjai és repülőterei ellen. A támadó repülők bombatalálatokkal felgyujtottak több lőszer-, üzemanyag- és torpedóraktárt, elhallgattattak négy légvédelmi állást, megrongáltak egy kereskedelmi hajót és megsemmisítettek igen sok földön veszteglő repülőgépet. A sziget fölött kifejlődött légi harc során a német vadászok hat, a mi vadászaink pedig egy ellenséges vadászgépet lőttek le.

Comiso és Catania fölé brit repülőgépek repültek be és ledobtak néhány bombát. A támadás következtében két polgári személy megsebesült és Cataniában néhány épület könnyebben megrongálódott. (MTI.)

A legfínomabb külföldi szöveteket
beszerezheti olcsó árban
Kőrösi László cégnél
FERENC JÓZSEF ÚT 38.

Brit rohamcsapat meghiusult partraszállási kísérlete

Berlin, ápr. 22. (Német TI) Katonai részről közlik: április 22-én a kora reggeli órákban erősebb brit rohamcsapat patraszállást kísérelt meg a francia tengerparton Boulognetól délre. A vállalkozás a német partvédelem éberségén meghiusult. Az egyik kiserőd személyzetének nyomban megindított elhárító tüze visszavonulásra kényszerítette az angolokat. Az ellenség mesterséges köd védelmében veszteségek árán a tenger felé visszavonult és tervét nem tudta végrehajtani. A tengerpartot angol fegyverek és felszerelési tárgyak borították.

Rundstädt vezértábornagy szemléje a holland partokon

Hága, április 22. (NST.) Rundstädt vezértábornagy a hét elején Hollandiában tartózkodott és látogatást tett Christiansen repülőtábornoknál, a hollandiai német katonai főparancsnoknál, valamint Seyss-Inquart birodalmi biztosnál. Hollandiai tartózkodása alatt a vezértábornagy megtekintette a partvédelem néhány korszerű berendezését.

A mai kor tartalékos tisztje

A világháború tanulságai, de talán méginkább a technikai fejlődésnek azóta bekövetkezett hatalmas méretű fejlődése — miként azt a most folyó háború is mutatja — régi fegyverek egészen újszerű alkalmazását s amellett az akkor még ismeretlen vagy csak kezdetleges fejlődési formáikban ismert fegyvereket és harcmódokat vetettek felszinre.

A mai hadseregek kiképzése úgyszólván mérőben elér a régi kiképző módszerektől. A korszerű fegyverek használatának s a velük szemben való védekezésnek megismerése olyan széleskörű szaktudást kíván, hogy ennek következményei egyfelől a kiképzés időtartamában, másfelől annak minőségében követelnek messzemenő újításokat. A tényleges tisztikar nevelésében — mint amelytől végeredményben az egész hadsereg kiképzése függ — ezeket a szempontokat a fejlődés ütemeivel egyidőben keresztül lehetett vinni. A tartalékos tisztikar kiképzésében azonban — a trianoni katonai korlátozásokkal megkötött Magyarországon — legalább is mennyiségileg, nem lehetett lépést tartani a követelményekkel, hiszen Magyarországon húsz éven át tilos volt a tartalékos tisztképzés. A trianoni korlátozások megszűnése óta Magyarország gyors ütemben igyekezett pótolni az e téren mutatkozott hiányokat s ebben dicséretes eredményeket is ért el.

A világháború kezdetlegesebb viszonyai között — de akkor is csak a szükség nyomása alatt — talán meg lehetett elégedni a felületesebb tartalékos tisztképzéssel, a mai hadviselés követelményei között azonban semmiképpen sem lehet elegendő a csupán szükségszerű kiképzés, mert a mai hadviselés villámgyors mozgásában a legkisebb, tudáshiányból eredő hiba elkövetése is mérhetetlenül káros következményekkel járhat, akár egyébként talán elkerülhető súlyos saját veszteségek formájában, akár saját harchelyzetünk végzetes romlásában, akár pedig kedvező, sőt esetleg nagy döntésekre alkalmas mozzanatok kihasználatlanul hagyásában. Éppen ezért igyekszik a honvédség a most folyó világháború ellenére is a legalaposabb és legrendszeresebb tartalékos tisztképzés elveinek betartására s ezt éppen olyan keretekben tartja, mint a legnyugalmasabb békeidőkben.

Az egész magyar közvéleményt őszinte örömmel töltötte el az az országszerte megnyilvánult lelkesség, amellyel a most érettségiző ifjúság még tanulmányai befejezése előtt, tömegesen jelentkezett katonai szolgálatának az iskolai év végén való megkezdésére. Szebb bizonyítékát nem is adhatta volna a magyar ifjúság annak, hogy a lelke mélyéig átérzi a nemzet iránt való kötelességét. Általános volt az a kívánság is, hogy minél rövidebb kiképzés után a harctérre vonulhassanak e jelentkező diákok. Ez még csak fokozza a közvéleménynek iránt való megbecsülését. Azonban éppen az előbbiekből nyilvánvaló, hogy erről természetesen csak kivételesen lehet szó. Lelkes ifjúságunknak meg kell barátkoznia azzal a gondolattal, hogy az első követelmény mégis csak az, hogy az elérhető legszélesebbkörű szaktudással rendelkezzék s ennek birtokában tényleges tisztbajtársai mellett valóban gerince lehessen majdan a honvédségnek.

Rövid táviratok

Keresztély dán király könnyebben megbetegedett.

Egy amerikai hajó a Karibi tengeren, torpedótalálat következtében elsüllyedt. Az életbenmaradottakat egy kelet—mexikói kikötőben partratették.

Prioux tábornok, a francia hadsereg volt parancsnoka, akit egészségügyi okokból elbocsátottak, visszatért a meg nem szált francia területre.

Berlinben megállapították, azok a különböző külföldi lapokban megjelent hírek, amelyek szerint a londoni belga emigráns kormány képviselője útján üzenetet juttatott el a belga királyhoz, nem felelnek meg a valóságnak.

Bousquet, a francia belügyminisztérium rendőrségi osztályának új főtitkára, rövidesen gyökeresen átszervezi az egész francia rendőrséget.

A Fülöp-szigeteken ejtett foglyok száma eddig hatvankétezer hatszáz főre emelkedett.

METEOR MOZGO műsora:
Ma utóljára 5, 7 és 9 órakor:
Európa nem válaszol
Tasnády Fekete Mária, Petrovich, Vaszary Piri.
Szombaton: „VÉGTELEN ÚT"
Zarah Leander.

Hungária filmszínház
MA UTÓLJÁRA AZ
Utolsó dal
Jávor Pál, Sárdy János, Simor Erzsi, Bárczy K., Makláry nagyszerű alakításával.
Előadások d. u. 5, 7 és 9 órakor.
HÍRADÓ!

Apollo Filmszínház
A magyar filmgyártás és a mai magyar társadalom nagy filmje:
PÁGER ANTAL a főszerepben
Dr. Kovács István

Vígszínház mozgó
MA UTÓLJÁRA
a legvidámabb repülőfilm:
Igy is lehet repülni
Főszereplő: HEINZ RÜHMANN.
Holnaptól a legszebb amerikai film:
Csak névleg

Kormányzó Uruak és Hitler táviratváltása

A Kormányzó Úr Őfőméltóága Hitler vezér- és kancellár születésnapja alkalmából meleghangú üdvözlő táviratot intézett.

Hitler vezér és kancellár a Főméltóságú Úr jókívánatait az alábbi táviratban köszönte meg:

»Hálásan köszönöm Főméltóságodnak születésnapom alkalmából hozzám intézett szívélyes jókívánságait. **Egyúttal a velünk szövetséges magyar nép boldogulására és Főméltóságod személyes boldogságára** irányuló legjobb kívánságaimat tolmácsolom.«

Kállay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter ugyancsak meleghangú táviratban üdvözölte Hitler vezért és kancellárt születésnapja alkalmából. A vezér és kancellár a jókívánatokat szívélyeshangú táviratban köszönte meg.

A Kormányzó Ur megjelent a budapesti Tisza emlékünnepélyen

Budapest, ápr. 22. A gróf Tisza István társaskör és az országos Tisza István emlékbizottság ezévben is emléklakomával ünnepelte a mártírhalált halt gróf Tisza István egykori miniszterelnök születésnapjának évfordulóját. Az emléklakomán szerdán este megjelent vitéz nagybányai **Horthy** Miklós Magyarország kormányzója is. Megjelent az emléklakomán a család részéről gróf **Tisza** Lajos Kálmán, a néhai nagynevű miniszterelnök egyetlen élő férfi-unokája, továbbá **József** kir. tábornagy, **Kállay** Miklós miniszterelnök és még sokan mások, mintegy kétszázötvenen.

Az emléklakomán gróf Tisza István özvegye által ajándékozott emlékserleggel a kezében **Baranyai** Lipót titkos tanácsos, a Nemzeti Bank elnöke mondott ünnepi beszédet.

Uj honvédelmi államtitkár

A Kormányzó Úr a honvédelmi miniszter előterjesztésére dr. **Nemes-Szentgyörgyi** Lajos miniszteri osztályfőnököt államtitkárrá kinevezte.

Berlin a Kállay-beszédről

Berlin, április 22. (MTI.) Kállay Miklós miniszterelnök beszédét berlini politikai körökben nagy elégtétellel fogadták.

A Wilhelmstrasse sajtóértekezletén ismertették a magyar miniszterelnök beszédét és elismeréssel állapították meg, hogy **Kállay ismételten kifejezésre juttatta a magyar kormány határozott szándékát a szövetségesekkel való kompromisszum nélküli teljes együttműködésre.**

A beszéd külpolitikai vonatkozásaival kapcsolatban megelégedéssel mutattak rá arra a kijelentésre, amely szerint **Magyarország békésen akar élni valamennyi szomszédjával.**

Német lap a magyar honvédség hősiességéről

Gazdag képanyaggal kiegészített, tartalmas cikkben méltatja a Deutsche Allgemeine Zeitung április 19-iki száma a magyar honvédségnek az orosz harctéren végzett hősies harci teljesítményét. Emlékeztet arra, hogy a magyar honvédség bátorságát és katonai erényeit még az első nagy háborúból ismeri a világ és a honvédség ezt a hírnevét a mostani küzdelemben csak még jobban megalapozta. (MTI.)

— **A használt ruhák eladási ára.** A közellátási miniszter szabályozta a használt ruhák eladási árát. A rendelet szerint a kereskedő az önköltségi árhoz 15 százalék brutló hasznot adhat hozzá. A kereskedők feljegyzést kötelesek vezetni minden egyes árucikkről, amely tartalmazza a vételárát és a javítási költséget.

A magyar ifjúság lelkesedik a repülésért

Vitéz Horthy István kormányzóhelyettes nyilatkozata a magyar repülésügyről.

Róma, április 22. A Popolo di Roma budapesti különtudósítója, Maner Lualdi, beszélgetést folytatott vitéz Horthy Istvánnal. A kormányzóhelyettes az olasz tudósító előtt többek között ezeket mondotta:

— Kora fiatalságom óta rengeteget repültem. Katonai kiképzés mellett igen sok utat tettem meg sportrepülőgépen. Magyarországról Indiáig repültem egy százlóerős kis sportgépen és nászutam alkalmával berepültem egész Olaszországot. Elrepültem Libiába is, ahol alkalmam volt megismerni Balbo tábornagyot, akiről felejthetetlen emlékeket őrzök.

Az olasz tudósító ezután megállapítja, hogy Horthy István a legszigorúbb bírák véleménye szerint is ma Magyarország egyik legjobb pilótája. Szilárdan hisz a repülésben, mint a korszerű háború döntő eszközében. Erről a kérdésről egyébként Horthy István a következőket mondotta az olasz tudósító előtt:

— Hosszú repülőutaim és tanulmányaim alatt meggyőződhettem arról, hogy a repülésnek milyen döntő jelentősége van a korszerű háborúban. A korszerű hadviselés nem képzelhető el a légi haderők segítsége nélkül, a támadás és a védelem szempontjából egyaránt. Szövetségeseink nagy sikerei és Franciaország meglepő gyors összeomlása a légi haderőik közötti nagy különbséggel magyarázhatók elsősorban.

A légi fegyvernem fejlesztése a pénzügyi kérdéssel függ össze, de a magyar kormány minden áldozatot meg fog hozni, hogy a legjobb eredményeket érje el. Elsőrangú embereink vannak és Magyarországon nincs szükség propagandára ahhoz, hogy a magyar ifjak a repülésnek szenteljék magukat. A magyar ifjúság lelkesedik a repülésért és ezt a lelkesedést több jelentős légi repüőszervezet is ébrentartja. Egyedül a Magyar Aero Szövetségben 120 egyesület foglalkozik modellezéssel.

Az olasz tudósító a továbbiakban ezeket írja:

A magyar repülés Horthy Istvánban megtalálta a maga izzóan lelkes vezérét. Nem hiába hivják ma már Horthy Istvánt országszerte Magyarország első repülőjének. A magyar repülés a kormányzóhelyettes legfőbb irányítása mellett végiegesen ki fog épülni. Minthogy rendkívüli emberekkel rendelkezik ez a fiatal fegyvernem, rövidesen a legfényesebb győzelmeket fogja aratni a közös ellenség ellen.

Párisban felfüggesztették a megtorlásokat, mert a lakosság elfogta a német katonák merénylőit

Páris, ápr. 22. A párisi német megszálló csapatok parancsnoka közölte, hogy a francia polgári lakosság elfogta és átadta a rendőrségnek a német katonák ellen elkövetett merenyletek szerzőit.

Tekintettel arra, hogy a lakosság így résztvett az orgyilkosok kikutatásában, a német katonai hatóságok úgy határoztak, hogy nem lövik agyon a molitori földalatti állomáson elkövetett merénylet tetteseivel szolidaritást vállalt husz kommunistát és zsidót. Ezenkívül visszavonták a mulatóhelyek, színházak és mozik bezárására vonatkozó rendeletet is.

Páris, ápr. 22. A keddre virradó éjszaka a párisi XVI. kerületben revolveres merényletet követtek el a bolsevizmus ellen küzdő francia önkéntes légió egy Roland nevű altisztje ellen. Az altisztre ismeretlen tettesek több revolverlövést adtak le éjjel fél 11 órakor az Erlanger uccában. Az altiszt súlyosan megsebesült és később belehalt sérüléseibe.

Agyonlőtte diáktársát, azután öngyilkos lett

Megdöbbentő kettős tragédia a szegedi diákinternátusban

Megdöbbentő kettős diáktragédia játszódott le tegnap a szegedi Horthy Kollégium második emelet 212. számú diákszobájában.

Öt diák lakott szobában, köztük Benke József 24 éves másodéves főiskolai hallgató és Hegedűs Tibor 21 éves másodéves bölcsészhallgató. Az előadások után, közvetlenül ebéd előtt ment be a szobába Benke József, akit nem sokkal később követett Hegedűs. **Néhány perc mulva négy revolverdörrenés hallatszott a szobából: Benke közvetlen közelről három lövéssel agyonlőtte Hegedűst, majd az ágyára vetette és mellbelőtte magát.**

Ezután még volt annyi ereje, hogy felállt, az asztalhoz vánszorgott, az asztalra tette a fegyvert, de néhány pillanat mulva összeesett.

A lövések zajára a többi szobából kiszaladtak a diákok és betódultak a szobába. Huszti gondnok azonnal értesítette a rendőrséget és a mentőket. Bizottság ment ki a helyszínre.

A mentők Hegedűs Tibort már holtan találták, Benke pedig néhány perc mulva a mentőautóban belehalt súlyos sérüléseibe.

A rendőri bizottság a diákszobában talált egy búcsúlevelet, amelynek tartalmát azonban még nem ismerik: a levelet a hozzátartozók előtt bontják majd fel.

Benke Józsefet diáktársai igen csendes, szorgalmas, törekvő, de zárkózott diáknak ismerték, aki nem nagyon járt társaságba. **Legutóbb búskomorság jelei mutatkoztak rajta s több barátja előtt öngyilkossági szándékáról is beszélt.** Valószínűnek tartják, hogy Benke előre elhatározta, hogy öngyilkos lesz, még mielőtt társai visszatérnek a tantermekből. **Ekkor váratlanul benyitott a szobába Hegedűs, aki** — legalább is a jelekből erre következtetnek — **rávetette magát társára, hogy megakadályozza a tragédiát. Így történhetett, hogy Benke izgalmában revolverével agyonlőtte társát.**

A nyomozás folyik a megdöbbentő diáktragédia részleteinek kivizsgálására.

Francia lap eldorádónak nevezi Magyarországot a háborús Európában

„A háborús Európán keresztül" című cikksorozatában a „Temps" egyik legutóbbi számában rokonszenves beállítású, színes beszámolót közöl Magyarországról P. Gentizon tollából. Dicsérő elismeréssel, valóságos eldorádónak nevezi az országot a háborús Európában. Az író tárgyilagosan ad hírt a háború folytán szükségessé vált gazdasági korlátozásokról, de egyúttal hangsúlyozza, hogy az országot nem fenyegeti éhinség, miután annak termelési alapja a földművelés marad. Nagy elismeréssel emlékezik meg a honvédség hős teljesítményeiről.

Leszúrta ismerősét, mert az nem akart szállást adni

Gólya Margit 16 éves leány, Weszprémy-utca 18. szám alatti lakos Hajdúhadházról Debrecenbe érkező leány ismerősének szállást adott egy éjszakára. Másnap, szerdán este ismét megjelent a lakásán a leány és ismét szállást kért. Gólya Margitnak ezúttal nem volt módjában a kérést teljesíteni, mire ismerőse dühösen kést ragadott és arcába szúrt. A mentők közölték be súlyos sérülését.

AZ ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSITÓ TÁRSASÁG
főügynöksége
hivatali helyiségét
Ferenc József-út 59.
szám alá (földszint 1. ajtó)
helyezte át

Izléses, szép ruhákat készíthetnek az olcsó népruházati anyagokból

A mai idők parancsolta igen értékes és érdekes akciót kezdeményezett a közellátási kormányzat. Azon az alapelven, hogy az anyaggal való takarékoskodás nem jelenti azt, hogy ágról szakadt szegénységgel kell öltözködni, Zsindelyné Tüdös Klárát, az ismert magyar ruhaviselet apostolát felkérték, tervezzen megfelelő mintákat a falusi asszonyok, leányok és fiúk számára.

Zsindelyné Tüdös Klára nagyszerűen megoldotta feladatát. A Közellátási Értesítő munkatársa előtt kifejtette, hogy olyan **magyar munkaruhát tervezett**, amelynél a legfontosabb szempont az volt, hogy tetszetős legyen és ne tegyen egyformává minden asszonyt, minden leányt. Öltöztetőtervet készített: kisleányokra, eladósorban levőkre, fiatal asszonyokra, családanyákra és fiúkra gondolt. A szabásmintákat sokszorosítják. A falusi asszonynép minden elfoglaltságához egyformán illő, megfelelő, könnyű előállítású, mutatós ruhákat tervezett. A munkaruhát minden elfoglaltságban egyformán kényelmesen használhatják.

A szabásminták megszerkesztésénél arra törekedett, hogy mindenki által érthető legyen, hiszen olyan kezeket akar hozzászoktatni a varráshoz, akiknek eddig fogalmuk sem volt szabáshoz, varráshoz. A szabásmintákat konfekcióméreteknek megfelelően készítik el. Nem kell más tudomány a készségen kívül a megvarráshoz, csak az, hogy ráteszik a szabásmintát az anyagra, kiszabják, a varrások mentén összevárják és — kész. Az **új népruha tetszetős** megjelenést biztosít a mindennapi munkában is. A kisfiúk számára a nadrág térden alul még bugyogyos, hogy hajolhasson benne a gyermek, a lábszáron alul olyan, mintha harisnya lenne, úgy kell szalaggal átkötni. A szalagkötés is mutatós. Ebben a nadrágban mezítláb vagy papucsban vígan játszhat, tanulhat, rosszalkodhat, dolgozhat a falusi fiú.

A közellátási minisztérium textilosztálya **a mintákat az egyes nagyságtipusoknak megfelelő méretekben készítteti el**, úgyhogy a szabásmintákat sem kisebbíteni, sem nagyobbítani nem kell a gyakorlatban.

Jó anyagot találtak fel a lenolaj kence pótlására

A vegyi iparban állandóan kísérleteznek olyan anyagok előállításával, melyeket a hadicélra használható anyagok pótlásaként lehet alkalmazni az iparban. Ilyen fontos kencepótló anyagot talált fel **Szente László.** Leírja olyan kencepótló anyag elkészítési módját, amelynek segítségével olajmentes festékanyagot lehet előállítani, de ez a festékanyag egyesíti magában az enyvesfesték és az olajfesték előnyeit.

A pótanyagot a budapesti szobafestők, mázolók, cimfestők és aranyozók ipartestülete kiadta négy szakembernek felülvizsgálás és kipróbálás végett. Véleményük kedvező volt, ennek alapján az ipartestület az új anyagot a lenolajkence pótlására megfelelőnek ítélte. — Különösen nagy előnye az új találmánynak, hogy a pótkence alkotórészeinek legnagyobb része nem zárolt hazai anyag.

Dr Haendel Vilmos érdekes meglátásai gróf Tisza István egyéniségéről, politikájáról és életéről

A debreceni egyetem ünnepélye Tisza István születésének évfordulóján

A debreceni egyetem hagyományaihoz híven bensőséges módon ünnepelt tegnap gróf Tisza István születésének évfordulóján és kegyelettel adózott az egyetem nagy névadója emlékének.

A Központi Egyetem aulájában folyt le az ünnepi közgyűlés, amelyen csekélyszámú közönség jelent meg. A megjelentek között láttuk dr Kölcsey Sándor polgármestert, dr Uray Sándor egyházkerületi főjegyzőt, Popoff Mihály adminisztrátort, dr Vajthó László pénzügyigazgatót, dr vitéz Tóth János táblabírót, dr Tatay Zoltán árvaszéki elnököt, dr vitéz Bessenyei Lajos ny. tankerületi főigazgatót, Veress István tanügyi főtanácsost és még másokat. A hadtestparancsnok képviseletében a honvédtiszti köldöttség, a szegedi „Horthy Miklós"-tudományegyetem képviseletében dr Halasi Nagy József bölcsészetkari dékán, a híres filozófus, az egyetemes konvent képviseletében dr Szentpéteri Kun Béla jelent meg.

A Hiszekegy hangjaival kezdődött az ünnepély, mely után D. dr Kállay Kálmán Rector Magnificus mondott megnyitót, amelyben többek között a következőket mondotta:

— A mi egyetemünknek nincsen dies natalisa, amelyet megünnepeljünk, mert azt valljuk, hogy a mi egyetemünk a régi debreceni kollégiumi oktatás folytatása új formában. Dies natalisunk tehát messze négyszáz esztendő történelmi multjában fekszik. nEnek megünneplése helyett hagyománnyá lett egyetemünkön, hogy Tisza István születésnapján, április 22-én mindig róla emlékezzünk meg, hogy az ő hatalmas életét példaképpen állítsuk egyetemünk ifjúsága elé.

Tisza István élete akár egyetemes magyar nemzeti vonatkozásban nézzük, akár politikai küzdelmeiben szemléljük, akár mint népe felelős vezetőjét, vagy mint egyháza hű hitvalló fiát, családja fejét, vagy barátot vegyünk szemügyre: **tele van annyi és olyan felemelő nagysággal és erénnyel, amelyek nemhogy halványodnának, hanem egyre nőnek,** amint Tisza István egyre jobban a történelemé lesz közöttünk.

Ő a benne rejlő hatalmas és Istentől megszentelt adottságokkal egyszerűen csak a kötelességét teljesítette, bárhová állították. De ebben a kötelességteljesítésben annyi hűség, annyi határozottság, olyan erő és olyan önfeláldoás, annyi megyőződés, annyi önmegtagadás és lemondani tudás és a céloknak, amelyek mindig magasztosak voltak, olyan világos meglátása van, amilyen senki más vezetőemberben abban a korban nem volt. Egészen bizonyos, hogy **ezekkel a lelki tulajdonságokkal felruházva, Tisza István az Isten választott embere volt, mert Ő küldte őt ajándékul,** vezetőül azokban a vészterhes történelmi időkben.

Ezután dr **Haendel** Vilmos egyetemi ny. r. tanár emelkedett szólásra. Értekezésében, amely „Gróf Tisza István és régi pártjaink" címet viselte, a Pragmatica Sanctio mikénti végrehajtása körüli közjogi felfogásokról szólott széles alapozottságú történelmi visszapillantást vetve a Pragmatica Sanctio megszületésének körülményeire. A nagyértékű tudományos értekezés alkalmat adott a kiváló előadónak, hogy Tisza István gróf emberi, erkölcsi és politikusi nagyságát méltassa.

— Gróf Tisza István már gyermekkorában tudta azt, hogy **az élet nem béke, az élet harc és ezt a harcot dicsőségesen harcolta meg.** Az **Úristen harcra teremtette az embert s a harc iskolájába járt gróf Tisza István is.**

Párhuzamot vont Haendel Vilmos **a két Tisza között.** Ha a két embert összehasonlítjuk — mondotta —, azt **látjuk, hogy az öreg** körültekintőbb volt, ügyesebb volt, mint a fia. — **A fiú nyíltabb, sokszor zordonabb, keményebb, mint az apja** és még egy: nevezetesen az, hogy amíg Tisza Kálmán szerencsésebb volt munkatársai megválasztásában, addig Tisza Istvánról nem lehetett elmondani ezt. Tisza Kálmán fedezte fel Wekerlét, Baross Gábort és Szilágyi Dezsőt. — **Tisza István csodálatosan magaslik ki munkatársai közül, akik mind sokkal, de sokkal kisebbek őnála.**

— Tisza István 67-es volt. Ha csak az ő életéről lett volna szó, más lett volna politikai állásfoglalása. **De itt a nemzet életéről volt szó. Nem merte vállalni azt az ódiumot, hogy újból fegyveres konfliktus törjön ki Ausztria és Magyarország között. — Gróf Tisza István is jó magyar ember volt és az ő lelkében is élt a vágy, hogy a 48-as követeléseket ha lassan is, ha fokozatosan is, de megvalósítsák.** De tudta, hogy amíg Ferenc József él, addig a magyarságnak ez a vágya nem fog beteljesedni. Később igen.

— Gróf Tisza István vérző szívvel ugyan, de azon az alapon állott, hogy **várni kell...** Nem volt első magyar, akinek ilyen töprengései voltak. Gróf Széchenyi Istvánnak is ez volt a helyzete. Széchenyi beleőrült az ország jövőjéért való aggódásba. Nem merte 48-at megreszkírozni. **Tisza nem merte az új 48-at megreszkírozni. Érezte, hogy a nemzet életét nem lehet kockáztatni, az egyénit igen...**

Haendel Vilmos értekezését a megjelentek mindvégig nagy figyelemmel hallgatták és melegen ünnepelték a kitűnő előadót.

A magasszínvonalú ünnepély a Himnusz akkordjaival ért véget.

A belvizek miatt 10 ezer lakóház pusztult el és 36 ezer rongálódott meg

Kamatmentes, húsz esztendő alatt visszafizethető kölcsönt kapnak az államtól a károsultak

Hódmezővásárhely, ápr. 22. Az ország különösen délkeleti és déli részeit ért belvízkatasztrófa következtében **az eddigi jelentések szerint mintegy 10.000 lakóház pusztult el, vagy van pusztulófélben és 36.000 lakóház rongálódott meg.** A belvízkárosultak támogatására 20 millió pengőt bocsátottak az Országos Szociális Felügyelőség rendelkezésére, hogy ennek az összegnek felhasználásával a törvényhatóságok útján az idén is, mint a mult esztendőben megszervezze azt a segítőakciót, amely lehetővé teszi, hogy a károsultak legszegényebbjei a szükséghez mérten kamatmentes és hosszúlejáratú kölcsönök nyujtásával lakóházaikat, tanyáikat felépíthessék.

Az Országos Szociális Felügyelőség ügyvezető elnöke vitéz Bonczos Miklós államtitkár végigjárta a belvíztől leginkább sujtott törvényhatóságot, mindenütt személyesen győződött meg a kár mértéről, továbbá a törvényhatóságok vezetőinek és az érdekelt szakembereinek bevonásával tartott értekezleten részletesen tárgyalta le a már megindított segítő akció mielőbbi gyors és eredményes lebonyolításához szükséges tennivalókat.

Kijelentette az államtitkár, hogy a törvényhatóságoknak arra kell törekedniök, hogy a károsultak közül a legnagyobb alapossággal válogassák ki a leginkább raszorultakat, akiknek házaik **újjáépítésére átlag háromezer, maximálisan négyezer pengő erejéig nyujthatnak kamatmentes kölcsönt, amelyet az illetőknek húsz esztendő alatt kell visszafizetniök.** A megrongált házak kijavítására ennél kisebb kölcsönök **1—10 esztendő alatti törlesztés mellett nyujthatók.** A kölcsönöket főleg építőanyagokban, szakmunkásokban kell adni és az anyagot keresztény kereskedőktől kell beszerezni.

A Kúria halálra ítélte a kétszeres rablógyilkos volt tisztviselőt

Karády Katalint is meg akarta ölni

A Kúria büntetőtanácsa szerdán Kovachich Imre szegedi városi adóhivatali volt tisztviselő bűnügyét tárgyalta, aki **tavaly február 27-én francia kulccsal agyonütötte dr Csányi Mátyás szegedi orvost és édesanyját, özv. Csányi Sándornét.**

Kovachich Imre jó családból származott, de már kora ifjúsága idején kiütközött belőle indulatos és különcködő természete. Amikor leérettségizett, Budapesten orvostanhallgató lett, de tanulmányait abbahagyta. Családja igyekezett rendes életre bírni, egymásután többször szereztek állást számára, de mindenütt elvesztette pozícióját, főként azért, mert állandóan részegeskedett. 1934 elején Szegeden megnősült, bár állása, jövedelme nem volt. Éveken keresztül családja támogatásából élt. Tavaly ideggyulladásban, majd influenzában megbetegedett, de betegágyán is állandóan ivott. Amikor felgyógyult, elhatározta, hogy bármi áron segíteni fog mostoha anyagi helyzetén, ha kell, még a rablógyilkosságtól sem riad vissza.

Sokáig tépelődött, hogy legelőször kit gyilkoljon meg. Így jutott eszébe dr Csányi Mátyás orvos, akivel régóta jóbarátságban állott. Több helyről hallotta, hogy Csányinak 100.000 pengőn felüli értékű aranyai vannak, ezért úgy döntött, hogy megöli volt barátját, de mindazokat is elteszi láb alól, akik a rablógyilkossági merénylet során eléje kerülnek. Elhatározta azt is, hogy ha Csányit nem sikerül megölnie vagy a gyilkosság nem jár elég anyagi eredménnyel, Budapestre utazik és itt követ el rablógyilkosságokat.

Hosszú névlajstromot állított össze, amelyben azoknak neve szerepel, akiket szükség esetén Budapesten meg akart gyilkolni és kirabolni. Szerepel többek között a névjegyzékben Schermann Kálmán, a szegedi Tisza-szálló volt tulajdonosa. **Második helyen Karády Katalin neve áll, mert a vádlott úgy tudta, hogy Karády rendkívül sokat keres és komoly készpénzkészletet tart lakásán.**

Több napon keresztül részletesen kidolgozta magában, hogyan végez Csányival. Szerzett magának egy nehéz, kétkilós súlyú franciakulcsot, hátsó zsebébe rejtette és tavaly február 27-én ezzel kereste fel dr Csányit. Üdvözölték egymást, majd Kovachich kijelentette, hogy szeretné megnézni a lakást, mert egy szobát, de esetleg az egész lakást is kénytelen lesz elreklvirálni.

Csányi megmutatta a lakást és miközben a szobákat járták, **Kovachich előrántotta a kulcsot és hátulról leütötte az orvost.** Még azután is több ütést mért a fejére, mikor az orvos elterült a földön. A zuhanás zajára előjött Csányi édesanyja. **Őt is leütötte. A boncoló orvosok szerint mindegyik áldozat legalább öt-hat halálos ütést kapott.**

A merénylet után átkutatta a lakást, pénzt és aranyakat keresett. Felfeszítette a szekrényeket, **a holtan fekvő Csányi zsebéből kiszedte a páncélszekrény kulcsát,** a páncélszekrényt is felnyitotta, de semmi elvihető értéket nem talált benne. Feltörte a vitrint, kivett belőle néhány ezüst gyertyatartót, arany lorgnont és egy színházi látcsövet. Mindezt zálogba tette.

A szegedi törvényszék kötél általi halálra ítélte kétrendbeli rablógyilkosság büntette miatt.

Az ügy a szegedi tábla elé került, amely a halálos ítéletet helybenhagyta. A bejelentett semmisségi panaszok folytán foglalkozott vele a Kúria. Dr Miskolczy Ágost koronaügyészhelyettes felszólalásában kiemelte, hogy a vádlott nem beteg, hanem olyan züllött egyén, akitől a társadalmat végleg meg kell szabadítani. A Kúria a semmisségi panaszokat elutasította és a **halálos ítéletet jogerőre emelte**, majd kegyelmi tanáccsá alakult át, amelynek határozata azonban titkos.

Piroska dalai

Törőné Korpássy Mária Szabolcska-regénye

Irodalmi termésünk komoly gazdagodását jelenti az a közel 250 oldalas regény, melyet **Törőné Korpássy Mária,** a kiváló írónő írt Szabolcska Mihályról. Régi hiányt pótol ez a kötet, mely írói pályájának csúcspontján mutatja Törőné Korpássy Máriát. Történelmi hűséggel irodalomtörténeti szempontból is rendkívül értékes, teljesen új adatokat foglal ragyogó keretbe egy nagyszerű tehetség ebben a regényben. Fínom líra aranyozza be az üdén, természetesen és kitűnő meseszövő készséggel pergetett jeleneteket, melyek során ragyogó alakteremtő erővel formáltan vonulnak fel a regény szereplői: Szabolcska Mihály és Piroska remekbeformált alakjai mellett az epizódszereplők egész serege. **Törőné Korpássy Mária** nagyszerű művészettel jellemzi alakjait, fínom lélekelemzés támasztja alá a cselekményeket, bravuros írói meglátások és egészen egyéni hang teszi vonzó olvasmánnyá Szabolcska Mihály nagy debreceni szerelmének édesbús, mindvégig lenyügözően érdekes történetét.

Csodálatosan szép képek sora vonul végig a leírásokon, színes, magyaros, költői nyelven muzsikálnak fel itt a mondanivalók. Meseár ragadja magával a lelket az első laptól az utolsóig, viszi lenyügözően érdekes tájakra és lehetetlen az olvasást abbahagyni, a könyvet pillanatra is leteuni, annyira magávla sodorja az olvasót az író elbeszélő készségének nagyszerűsége. Egy fínom női lélek meglátásain keresztül csillogó fényt kapnak az események és a regény minden fejezetén ez a lélek izzik át.

Törőné Korpássy Mária Szabolcska-regénye nemcsak mindvégig lenyügözően érdekes, helyi vonatkozásai, a megelevenedő debreceni képek, a Nagyerdő, a fínoman, harmónikusan felcsendülő Szabolcska-strófák miatt nekünk debrecenieknek különösen kedves olvasmány, hanem igazi művészet, kitűnő írói alkotás is, mely méltó helyet foglal el irodalmunk legújabb alkotásai sorában.

A könyv ízléses kiállítása a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdájának érdeme.

A burgonyavíz kitűnő szappanoldat-pótló

Nagyjelentőségű és eredményes kisérletekről számol be a Természettudományi Közlönyben Kieselbach Gyula fővárosi fővegyész. A kisérletek során megállapították, hogy a burgonyavíz szennyoldóképessége sokkal nagyobb, mint a szappanpehely- és a szappanporoldatoké. Ha a burgonya megfő, a víz, amelyet eddig elöntöttek, máris kitűnően használható főként színes áruk mindenekelőtt azonban selyemharisnyák és gyapjúneműek mosására. Minél forróbb a burgonyavíz, annál jobban oldja a szennyet. A burgonyavizet el is lehet párologtatni és a finomporú maradék bármikor felhasználható mosásra.

Mi ujság a vidéki városokban

Nagy építkezések Székesfehérváron.

Vidéki városszemlénk során ellátogattunk Székesfehérvárra. Az »Új Világ« című közgazdasági lap épp most közöl nagy cikket arról, hogy mily hatalmasan fejlődik ennek a dunántúli városnak az élete. Közli a lap Csitáry G. Emil székesfehérvári polgármester nyilatkozatát, ki **ötmillió pengős középítkezésről és 1 millió 800 ezer pengős magánépítkezésről számol be a következőkben:**

Legnagyobb építkezés a Kormányzó Ur országlásának 20 éves évfordulóját megörökíteni szándékolt **Horthy Miklós-Kulturház 700.000 pengős építkezése,** amelyben hangverseny- és előadótermeket létesítenek, ezenkívül a város több mint 50.000 kötetes könyvtárát helyezik el olyan magas művészi színvonalú épületben, hogy az épület büszkesége legyen Székesfehérvárnak és méltó emléke a Kormányzó Ur országlásának. **Ugyancsak 700.000 pengős költségkeretben történik a Hadtestparancsnokság épületének kibővítése, amit a város hajt végre.** — 400.000 pengős költséggel most épül a második polgári fiúiskola. 350.000 pengős költséggel Egészségházat épít Székesfehérvár, amelyben a legkorszerűbben felszerelt tüdő- és nemibeteggondozó intézetet is helyeznek el anya- és csecsemővédő intézmények mellett.

— Legnagyobb beruházása lesz Székesfehérvárnak a **város villamos üzemeinek 2,000.000 pengős költségkeretben való kibővítése,** amit most készít elő a város. Erre azért van szükség, **mert a letelepülő Aluminium Hengerműnek nagy áramszükségletét helybeli termeléssel kívánják biztosítani.** Mindezt a közmunkát évek során tervszerűen készítették elő s ezek anyagilag úgy vannak megalapozva, hogy Székesfehérvárnak egy évvel ezelőtt helyreállított pénzügyi egyensúlya változatlanul fennmarad s az adóterheket nem kell növelni.

— Nagyszabású közmunkát hajt végre a város támogatásával Fejér vármegye is, amennyiben egymillió pengő költséggel **kibővíteti a városban levő megyei közkórházat egy új sebészeti pavilonnal, amelynek versenytárgyalásáról a napokban történt döntés.**

— Meg kell itt emlékezni még a várossal szorosan egybeforrott Ciszterci Rendről, amely támogatásával hatalmas erőket nyujtott a város és a gazdasági élet számára. Igy például a Rend egészen jókarban lévő gimnáziuma helyett (amit nagy megértéssel honvédelmi célra bocsátottak a kincstár rendelkezésére), több **mint egymillió pengős költséggel új iskolaépületet emelnek.** Ezenkívül a látva a városban lévő nagy lakáshiányt) **immár második nagy bérházának építéséhez fogott hozzá** szintén 400.000 pengős költségkerettel. Ugyancsak a lakáshiány csökkentését kívánta előmozdítani a püspökség is, amikor egy nagy bérház építéséhez fogott hozzá szintén 400.000 pengős költségkerettel.

— A közeljövőre vonatkozó tervek közül legérdekesebb az a nagyszabású elgondolás, hogy a város egyik büszkeségét, a szénsavas forrásáról is országosan híres **strandfürdőjét hatalmas zárt fürdőteleppel és szállodával kívánja kibővíteni,** ugyanakkor erőteljesen munkálkodik azon, hogy a város szívében lévő **Árpád-fürdőt** megfelelő keresztény tőke bekapcsolásával új tulajdonos kezére juttatva, kibővítve és teljesen korszerűsítve, állíthassa a fürdőkultúra és az idegenforgalom szolgálatába. E tervvel kapcsolatban napról-napra érkeznek ajánlatok, végleges döntés azonban eddig még nincsen s erre valószínűleg csak a nyári hónapokban fog sor kerülni.

Méltó síremléket Baltazár püspöknek

Dr. Baltazár Dezső püspök síremlékének ügyével az utóbbi időben az illetékes tényezők már több izben foglalkoztak. Mint hallom úgy tervezik, hogy a síremléket haraszti kőből faragtatják ki.

Azt hiszem, sokezer kálvinista felfogásának és meggyőződésének adok kifejezést, ha megmondom, hogy a nagy kálvinista püspökhöz méltóbb lenne, ha **márványból állítanának emlékművet sírja fölé.** Nemcsak azért, mert hiszen Baltazár Dezső püspök vezetője volt az egész magyar reformátusságnak, hanem már csak hálából azért a nagy, áldozatos, sok töredelemmel és veszéllyel is járó két amerikai útért, mellyel a Kollégium sorsát megmentette és további időre biztositotta.

Igaz, hogy a márványszobor pár ezer pengővel többe kerül, mint a haraszti kő, de **egy pillanatig sem kétséges, hogy a különbözetet elő lehet teremteni.**

Soraim közléséért köszönetet mondok és vagyok tisztelettel.

Kálvinista.

„A tanító tanítson és ne tanultasson"

Varga Miklós igazgató-tanító megírta a debreceni leányiskolák 250 éves történetét. — Régi instructió, melynek szabályai ma is figyelemreméltóak.

A gyermeknevelés, tanítás és iskolázás problémáival foglalkozók szinte napról-napra új módszerekkel, nevelési és tanítási lehetőségekkel állanak elő. Céljuk nagy és nemes: fejleszteni, tökéletesíteni az iskolákat, kiküszöbölni a régi hibákat s főleg a helyes út megtalálásával megóvni a gyermekek testi lelki egészségét. — A modern pedagógusok elitélik a még nemrégiben fennálló iskolatipust, melyben nem bontakozhatott ki a gyermek egyénisége, — mert a merev formák határába szorították be azt. A ma gyermeke lelkileg szabad, akire nem kényszerrel hat, hanem a segíteni s példát adni akaró szeretet fegyverével vezet tanítója a szebb tisztább, boldogabb élet megtalálására.

Hiba volna azonban azt gondolni, hogy minden amit újnak és nagyszerűnek találunk, kizárólag csak a legutóbbi évek modern pedagógusainak az agyában született meg. Hogy ez menynyire nem áll, arról különösképpen meg győz bennünket egy könyv, mely ugyan még nem látott nyomdafestéket, de amely már kézirat alakjában is felkeltette Debrecen régi pedagógusainak, különösen reformátusainak figyelmét. A könyvet, mely a debreceni „Leányiskolák 250 éves" történetéről számol be, Varga Miklós református igazgató-tanító irta. Munkája a maga nemében egyedülálló, s igen értékes, lelkiismeretes alapos kutatás eredménye. Teljesen hű képet ad a debreceni leányiskolák életéről, egészen az 1892 évtől kezdődően. Könyvének egyik legérdekesebb része éppen az, amely a tanítás anyagáról és módjáról szól. Lépten-nyomon rábukkanunk olyan helyekre, melyeknél meglepetten állapítjuk meg: ugyan az, mint ma.

1874-ben a debreceni református leánytanítók részére irott „Instructió"t adtak ki. (Ezt az iratot a debreceni református tanítótestület könyvtárában őrzik). Sok érdekes dolgot tartalmaz, érdemes foglalkozni vele részleteiben is.

„Az iskola templom, istenháza legyen"

A tanítás kezdetéről a következőket olvassuk:

„Mihelyt felgyülnek a tanítványok az iskolába, rövid, de válogatott himnuszokkal, zsoltárokkal és könyörgésekkel kezdjen a tanító a munkához, előre megmagyarázván az éneket és a könyörgést, amelyet el akarnak mondani. Maga is pedig mindenkor jelen légyen a tanító, együtt énekelvén és könyörögvén velük, hogy **így az iskola templom, istenháza, a könyörgés pedig és az éneklés valóságos istentisztelet legyen".**

Igen nagy gondot fordítottak a betűk megismerésére és olvasására, mert „enélkül haszontalan az ő iskolába járásuk, mind pedig szüleinek fizetése".

„A tanító tanítson és ne tanultasson"

A katekhizmus tanításával a főelv a megértés volt. A tanító „soha kis katekizmust könyv nélkül ne taníttassa addig, amíg háromszor-négyszer könyvből át nem katekhizálta, jól meg nem magyarázta nekiek és előttük. **Mert ha oly dolgot tanulnak könyv nélkül a gyermekek, melyet teljességgel nem értenek, ha az anyanyelvén tanulja is, olyan, mintha török, vagy más ismeretlen nyelven tanulná. Nincs ennél nagyobb fárasztása, sőt kinzása a gyenge elménck. Aki csak parancsol a tanítványainak, mondván: tanuljátok meg a leckét, az nem tanít, hanem tanultat, nincs abban a tanítónak semmi munkája".**

Helytállók a következő megjegyzések is: „Kérdezéskor és szólításkor ne nézze az ülésrendet, hanem minden rend nélkül, hol egyiket, hol másikat szólítsa és ezt a módot minden tanításban megtartsa, mert ezzel figyelmességre szokik a gyermek. A kérdéseket és feleleteket, vagy akármely más tanítandó dolgot a gyermekek közt előre fel ne ossza, mert ez a legnagyobb lopás és mind a szüléknek, mind a gyermekeknek a legnagyobb megcsalása lenne".

Az Instructió befejezésül hangsúlyozza, hogy a tanítónak ez legyen a főcélja és regulája a tanításban: **„A gyermekek nem annyira emlékező elméjüket, mint ítéletre való tehetségüket gyakorolják és életsítsék".**

Ezt az utasítást megismétli és kibővíti a Debrecenben 1797-ben kiadott újabb rendelkezés, amely már felsorolja az „alsó oskolában" és „felső oskolában" tanítandó anyagot is. Utasítja a tanítót, hogy a gyermeket gyakorolja abban, hogy az a saját szavaival adja elő a tanultakat. Tanuljon a tanító is, állandóan és olvasson jó könyveket, mert aki nem tanul, nem taníthat.

Jól esik azonban lapoznunk Varga Miklós könyvét, melyből még közlünk alkalomadtán részleteket. Jól esik látnunk különösen azt, hogy a debreceni **református leányiskolák 250 éves múltjára büszkeséggel és örömmel tekinthetünk vissza.** Igazolása ez a jelennek és reménység a jövőre nézve.

— **Állatkínzásért kétnapi elzárás.** A debreceni rendőrség, mint büntetőbíróság állatkínzásért vonta felelősségre Lukács Mihály fuvaros, Bajnok u. 48. sz. alatti lakost, aki vaslapáttal verte a lovát. Dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, büntetőbíró a bizonyítási eljárás lefolytatása után kétnapi elzárásra ítélte Lukács Mihályt.

Kiss Ferenc lemondott a színészkamara elnökségéről

Az 1940. évi XIX. törvénycikk a Színművészeti és Filmművészeti Kamara megszüntetését és új színházi és filmkamara felállítását rendelte el. Kiss Ferenc kamarai elnök az átalakulásra tekintettel kérte a felmentését. Az átszervezési munkálatok most már annyira előrehaladtak, hogy az új kamara felállítására a legközelebbi napokban sor kerül. Ezért Kiss Ferenc megismételte lemondását, amit a kultuszminiszter elfogadott és Kiss Ferencnek háromévi értékes működéséért legmelegebb elismerését és köszönetét fejezte ki. Egyúttal dr. Cziffra András közalapítványi királyi ügyészt a kamara elnöki teendőinek ideiglenes végzésére és az új kamara felállításának előkészítésre május 1-től miniszteri biztossá kinevezte.

Cziffra András személyét az egész művészvilág és közvélemény osztatlan megnyugvással fogadja. Ő készítette el az új kamarai rendeletet is. Kiválóan képzett, fiatalember, ki színházi és filmügyekben nagy jártassággal bír. A Budapesti Hirlap zenei rovatvezetője volt.

Erdélyi dughagyma és egyebek

Olvastam b. lapjában „az erdélyi dughagymáról", amely félkiló súlyban Milleker professzor címére érkezendő. Én is erdélyi vagyok — s lelkem minden érzésével odatartozónak vallom magam, a hegyek, folyóvizek, pásztornóták hazájába.

— Szivemet ütötte meg az a szó „Erdélyi dughagyma" — bizony ottan, abban a drága földben sok minden terem, ami zamatos, ami illatos.

Aki azt a levegőt szívja, olyannak érzi magát, mint a méhecske, mikor tele van himporral, tele dolgozza magát s illatot izzad ki.

Én már pár hónapja ilyen csereüzletet kötöttem az országoshírü Holló László festőművésszel, aki nemrégen megnyerte a budapesti Szinyei Merse Bíróféle híres nagy díjat.

Ugyanis minden kis időmet évek óta festészettel töltöttem s ő mint tanárom sokszor mesélte el, hogy szeret párholdas földjén gazdálkodni — nagyon nehéz szellemi munkát végez s kellemes felfrissülése van benne.

Éppen úgy él, mint Kolozsvárt élt a néhai híres színész, Szetnyörgyi István, a világgal, s a világ divatjával nem törődve. Szentgyörgyit sokszor láttam a főuccán átmenve szőlőjébe, vállán kapával, s kapáján piros szalvétába kenyér, szalonna lógott. (Az volt a jó világ, kenyér, szalonna, jegy nélkül vágott belőle, amennyit akart).

Egy alkalommal Holló tanárom mesélte, hogy mi a termése. „Jaj művész úr, mondom, az Isten áldja meg, egy kis krumplit küldjön nekem".

Szivesen küldök, mondotta. És mi az ára kérdem. Semmi más, mint nagyságos asszonytól egy kép s azzal le is emelte a szegről. Oh gondoltam, ez krumplival egyenlő érték? Nem egyenlő, mondá, én sokra becsülöm munkáját kérjen máskor is kertemből, ott sokféle jó van. S tényleg, a festményem értékelte, mert a műtermében megbecsült helyen láttam a falon. Aztán a krumpli is más értékmérő, mint más években.

De ám én nekem is vágyam kerekedett egy Holló képre, azaz rajzra. Megfizetni nem tudtam, hiszen híres egy Holló-kép. Kértem, hogy ami ott a külsőségen nincs, én néha lassancskán azzal revanzsálom. Ebből az a tanulság, hogy nemcsak testi táplálék kell, hanem szellemi is.

Özv. Váradi Istvánné Bartók Gabriella, posta műszaki főfelügyelő özvegye.

Megnyilt a

Szilágyság

Csapó ucca 7. szám alatt.

Tulajdonos:

Németh Dániel rum és likőrgyáros.

Jól áll már az első próbán
Hogyha szabta BOLLA Kálmán

Uriszabóság
Piac-u. 32. Telefon: 39-60.

Bélyeggyűjtés

A magyar bélyegek papiroskülönbségeiről.

(Folytatás.)

A magyar bélyegek papirja eleinte kizárólag len- és kender-, valamint gyapjú- vagy pamutrongyból, később már a fentieken kívül celluloseból és végül fahulladékból készült. Ezen hulladékokat apróra összevagdalták, lassan forgó üstben 4—5 atm. nyomás mellett 6—12 óra hosszat mésztejben főzték és az így kifőzött masszát 1—2 napig hidegen száradni hagyták. Száradás után az anyagot addig öblítették és foszlatták, amíg „félpép"-pé vált. Ezen félpépet kénsavval kevert klórmésszel vagy más fehérítő anyaggal ¼—½ óráig fehérítették és az így fehérített pépet valamely alkalmas anyaggal (rendszerint alkénsavas nátronnal) közönyösítették. Az így elkészített félpép azután a finomító foszlatóba került, hol „egész pép"-pé foszlatták. Ebből az anyagból már lehet papirost gyártani, de a benne levő rostok különféle színe folytán kevert színű, azonfelül vízfelszívó és lágy volna, miért is fehérfestő és keményítő (cellulose, enyv) anyaggal, illetve a vízfelszívó képesség csökkentése céljából gyantaszappannal, timsóval, vagy keményítővel preparálták, miáltal az „egész pép" „készpép"-pé vált. Ez a készpép azután a hengerelő gépbe került és ott vagy hengerszitán, vagy síkszitán kihengerelték. A kihengerelt nedves ívéket szívógéppel kiszikkasztották, miáltal a papir szilárdabb lett, de mert most még könnyen idomítható volt,most kapta meg a vízjelet azáltal, hogy vagy annak dombormüvü rajzát tartalmazó hengereken, vagy szitára erősített, a víznyomat rajzát ábrázoló dróthálózaton végighengerelték. Az így elkészített víznyomat mindig élesen és tisztán látható, ellentétben az alig látható vízjellel, melyet a már kész és utólagosan megnyirkosított papirnak egy sima és egy ennek megfelelő domború hosszú hengeren való átpréselés utján nyernek.

A fentiek szerint elkészített papirt aztán ívekre vágták, két tömörítő hengerpár közé szorították, kiszárították és az úgynevezett „kalander-gép"-en kisimították. Ismételt simítás által a papir kemény és rideg lesz. Ha a papirt előbb csiszolt cinklemezek és azután vashengerek között többszörösen áthengerelték, szatinált papir jött létre.

(Folytatás a jövő heti számban.)

*

A Pannonia Bélyegegyesület, Budapest, f. é. május 23—31. között fogja jubiláris nagy kiállitását a fővárosi vigadóban megtartani Nevezett egyesület 25 év óta igen fontos és hasznos szolgálatot tett a magyar filateliának, vezető helyet vívott ki magának a magyar bélyeggyüjtés terén és így biztos, hogy szép ünnepét méltó módon fogja a magyar gyüjtővilág megünnepelni. Érdeklődőket szívesen felvilágosit a Debreceni Bélyeggyüjtők Egyesülete vezetősége.

*

Egy helybeli ifjúsági gyüjtőnek van két darab összefüggő 10 filléres MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG felülnyomású bélyege, eredeti levelen, Budapest, 1919, julius 12. lebetüzéssel, hol mindkét bélyegen a felülnyomás **fordítottan** látható.

*

A Debreceni Bélyeggyüjtők Egyesülete hivatalos közleményei:

Egyesületünk minden vasárnap délelőtt 11—1 óra között tartja az Ügyvédi Kamara tanácstermében heti összejöveteleit, melyeken vendégeket is szivesen látunk.

Minden lakásváltozás pontosan bejelentendő!

Kérjük tagtársainkat, hogy a házi cserében vegyenek részt. Első küldemény a főfeltétel!

— Gróf Wenckheim Dénest fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés miatt letartóztatták. A budapesti ügyészség hivatalosan közölte, hogy gróf Wenckheim Dénest két héttel ezelőtt a repülőtéren fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntettének gyanuja miatt előzetes letartóztatásba helyeztek.

Nyul vagy gyümölcsfa

Pár nappal ezelőtt a DEBRECZENben fenti cimen vezércikk jelent meg, amely csúnyán nekünk támadt: szegény mezei nyulaknak. Vártuk, hogy talán az érdekelt Vadászok, vagy legalább az Álatvédők Egyesülete védelmünkre kél, de mivel ez eddig nem történt meg, a Mezei Nyulak Önvédelmi Bizottsága szükségesnek tartja, hogy ebben a kérdésben a nagy nyilvánosság előtt védekezését előadhassa. Tudjuk, hogy Főszerkesztő Ur pártatlan és igazságos és ezért az „audiatur et altera pars" elvének alapján kérjük hogy alábbi sorainknak helyet adni szíveskedjék.

Arra a kérdésre, hogy „Nyul, vagy gyümölcsfa", igen egyszerű a felelet: mind a kettő ! Az hisszük, hogy minden elfogulatlan ember ezt a megoldást tartja a leghelyesebbnek, de mert elfogult emberek is vannak, kénytelenek vagyunk azokra a módozatokra is rámutatni, amelyekkel ez a kérdés közmegelégedésre lenne elintézhető.

A cikk velünk kapcsolatosan az ausztráliai üregi nyulak kártevésére hivatkozott. Ezennel ünnepélyesen kijelentjük, hogy **az üregi nyul nevü, rossz útra tévedt és igen távoli rokonunkkal már régen megszakitottunk minden összeköttetést !** A cikk ugyan az ő bűneiket is ránk akarja kenni, de kérdem tisztelettel, lehet-e halálra itélni valakit azért, mert elvetemült másodunokatestvére valami bünt követett el? Ez ugyebár, egy kissé igazságtalan dolog lenne.

A mi összes bününk az, hogy ezekben a rettenetes hideg és nagy hóval járó telekben, amikor semmiféle táplálékhoz nem tudunk hozzájutni, hogy az éhhaláltól megmeneküljünk, kénytelenek vagyunk a gyümölcsfák silány és keserű kérgéhez nyúlni. Ezt is csak ott tehetjük meg azonban, ahol **a gazda nem kötözi be a gyümölcsfáját ujságpapirral, náddal, vagy napraforgó kóróval.** Hála Istennek, szépszámmal akadnak még olyan nemtörödöm, vagy lusta gyümölcsfatulajdonosok, akik ezt a védekezési módot elmulasztják és igy lehetővé teszik nekünk, hogy éhségünket a gyümölcsfák kérgével csillapitsuk !

Azt irja ugyan a cikk, hogy hiába kötözik körül a fa törzsét, ha a hó olyan magas, hogy mi a fa koronáját is elérjük és azt rágjuk le. Ezzel kapcsolatosan arra a szomorú tapasztalatunkra bátorkodom hivatkozni, hogy **akad sok olyan irigy gazda, aki nem sajnálja a fáradságot és a magas havat elhányja a gyümölcstái mellől** s mi ott állunk éhesen a bekötözött törzsü fák előtt, amelyeknek koronái is elérhetetlen magasságban vannak fölöttünk !

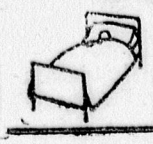
Nagy derültséget váltott ki köreinkben a cikknek az az állitása, hogy mi — pusztán rosszindulatból — inkább a keserű fakérget esszük meg, mint a kitett lóherét, vagy lucernát. Sajnos, nagyon ritkán van alkalmunk az ellenkező bizonyitására, pedig ügyészünk állitása szerint a vadászterület tulajdonosának, vagy bérlőjének törvényszabta kötelessége, hogy ilyen rettenetes telekben valami kis ennivalóról gondoskodjék számunkra. **Tehát nem a gyümölcsös, hanem a vadászterület tulajdonosának kötelessége lenne téli élelme zésünkről gondoskodni,** bár a gazda is megehetné. Mi ezzennel megfogadjuk, hogy inkább a jó lucernácskát fogjuk megenni, mint a rossz fakérget, pláne, ha fölös óvatosságból még be is kötözik a gyümölcsfákat. Arra azonban nagyon szépen kérünk mindenkit, hogy az ennivalónkat ne szórják ki egyszerüen a hóra, mert ez is a hó alá kerül, vagy jégkéreg rakódik rá és igy ehetetlenné válik. **Állitsanak kúpba néhány kukoricaszárat** és rakják az alá, amit nekünk szántak.

A gyümölcstermelés és export nagy jelentőségét mi is ismerjük és tudjuk, hogy a gyümölcsfa jelentős nemzeti vagyon. Közgyülésünk azonban sértett büszkeséggel iltakozik az ellen, hogy a cikk a mi jelentőségünkről teljesen megfeledkezett. Pedig tudni kell azt is, hogy mi **mezei nyulak is sulyos milliókat érünk és exportunk — úgy élve, mint holtan — igen tekintélyes összeget jelent külkereskedelmi mérlegünkben.** Mint élelmezési cikk sem állunk utolsó helyen ebben a hússzük világban és ha drágák vagyunk, annak az az oka, hogy kevesen vagyunk ! (Különben egy kiló alma drágább, mint egy kiló nyulhús, sőt mint egy kiló importált narancs ! Pedig alma több van, mint nyul...)

Bizony mi **mezei nyulak nagyon kevesen vagyunk,** mert a pár éve megismétlődő kegyetlen hidegek és nedves tavaszok nagyon megritkitották sorainkat. Ha ehhez még az ilyen cikkek ránk szabadítják a hurkolókat, orvvadászokat is, akkor nemsokára már nem is lesz aktuális a kérdés, hogy nyul, vagy gyümölcsfa — mert mi közben szép csendesen kipusztulunk !

Hálásan köszönve Főszerkesztő Ur jóságát, vagyok tisztelettel jes makogással **Egy mezei nyul.**

Betegek

többnyire székrekedésben is szoktak szenvedni. Vigyázzunk ilyenkor a rendes emésztésre. Betegségben szükséges a DARMOL

Debrecen legöregebb dalosa nótapárbajra hívja ki az ország másik 90 éves dalosát

A közelmultban megírtuk, hogy a Kishegyesi-úti városi szegényház lakói között él az öreg **Varga Imre** bácsi, aki hosszú évtizedeket töltött el a magyar dal szolgálatában. **Híres, szép hangját megesodálta annakidején debreceni látogatása alkalmával Ferenc József király és császár is, amikor a Nagyerdőn debreceni dalosok énekszámmal fogadták.** De a debreceni dalárda külföldi útjain is mindenütt nagy feltünést kellett és hatalmas sikert aratott ez a csengő, tisztán szárnyaló, csodálatosan szép hang. Varga Imre énekelte mindig a szólószámokat és minden száma fergeteges tapsot aratott.

Ma már ezek a forró sikerek csak kedves emlékek, melyek bearanyozzák a 90 éves Varga Imre szegényházi öreg napjait. Éppúgy, mint amerikai útjával kapcsolatos tapasztalatai. Mert Vrga Imre megjárta Amerikát is, gyermekei ma is odakint élnek, de őt hazahozta a szive, visszatért Debrecenbe és csak itt érzi jól magát, ahol egykor annyian megcsodálták. Még ma is szépen, melegen, szivet simogatóan száll ez az egykor annyira ünnepelt hang, valóságos csoda az a frisseség, amivel a kilencvenéves férfi énekel. Mikor elkezdi kedves, öreges zamatú hangján a dalokat, valóságos nótavirágzás csodáját éli át a hallgató. Egyik dal a másik után fakad, mert kerek Magyarországon senki annyi igazi magyar nótát nem tud, mint Varga bácsi. Aztán máskor mesélő kedvében egyik kedves, zamatos történet a másik után buggyan fel lelkéből. Valóságos meseerdőbe téved a hallgató, ahol ráhajolnak lelkére, a csodálatos históriák körülsimogatják azt, megnevettetik, vagy megrikatják . . . **Egy feledésbe merülő, elveszö, szines, gazdag magyar dal- és mesegyüjteményt őriz lelkében Varga Imre bácsi, akit utóljára februárban látogattunk meg a városi szegényházban.**

Az utóbbi napokban aztán visszaadta a látogatást Debrecen legöregebb dalosa. **Egy érdekes tervvel keresett fel bennünket.** Elmondotta, egyik budapesti lapban olvasta, hogy Budapesten is él egy 90 éves dalos magyar ember . . .

— Konkurensem akadt, kedves öcsém — mondotta Varga bácsi. — Én pedig nagyon szeretnék vele összeismerkedni, érdekel már csak ez a hasonlóság is, mivel **én is éppen 90 éves dalos vagyok. Szeretném összemérni dalos testvéremmele a tudásomat. Egy szóval na szeretném kihivni nótapárbajra . . . Azt hiszem igen érdekes dolog lenne ez, két ilyen öreg magyar nemigen szerepelt még együtt a dobogón . . . Aztán meg szeretném azt is megmutatni, hogy azért itt Debrecenben csak másképpen zeng a dal, mint akárhol másutt. Szebben, magyarabban, tüzesebben.**

— Aztán hogyan gondolná ezt Varga bácsi ? — kérdeztük a tüzbejött derék magyar dalost, akinek szinte kipirult az arca és a lelkesedés tüze csillogott szemében.

— Én úgy szeretném, hogy valahogyan levélben megkeresnénk Gajdosik Béla budapesti magyar dalos urat és aztán ismeretséget kötve a másik 90 éves dalos testvérrel, megbeszélnénk, összehoznánk ezt a nótapárbajt . . . Azt hiszem, úgysem volt még soha ilyesmi . . .

Varg almre bácsi azóta már el is küldette a levelet Gajdosik Bélának, a másik 90 éves dalosnak, akit meghiv arra a kedves, barátságos nótapárbajra, mely két öreg dalost, nagy idők tanuját vonultatja fel és amelyiknek nem lesz győztese, vagy vesztese, mert csak egy nyertes lehet, a magyar dalkultúra, amely a két öreg dalos által énekelt, ma már jórészt ismeretlen nótákkal csak gazdagodhat. Érdemes volna ezeket a dalokat lemezre venni és gazdagitani vele népdalgyüjteményünket.

A Dóczy leánygimnázium ünnepélye Róma alapításának évfordulóján

A Dóczi gimnázium VI. a) osztálya Róm alapításának évfordulóján zártkörü ünnepélyt tartott, amelyen **Renato Fleri,** az Olasz Kultúrintézet igazgazgatója és a gimnázium tanári kara vett részt.

Bevezető beszédet **Papp Adrienne** tartott ,amelyben megemlékezett Róma fokozatos fejlődéséről, majd bejelentette a saját maguk irta szindarab elő adását. „Költői felolvasás Maecenas udvarában" címmel hálás és nagyértékü szindarabot láttunk. Az első jelenet a vendégek bemutatása volt Maecenas ifjú nejének, Tarentiának. Viszontláttuk az akkori Róma előkelőségeit, hadvezéreit és költőit. A második jelenetben Catullus Lesbiával való idillikus jelenetét, majd féltékenységét mutatta be a tehetséges szereplőgárda. Ki kell emelnünk **Papp Adrienne** pompásan alakitott Maecenasát, **Horváth Erzsébet** Tarentiáját, **Széchy Ágnes** Catullusát és **Oláh Kató** Lesbiáját. Igen nagyszerűen és tehetségesen szerepeltek még: **Guth Margit, Horváth Katalin, Erdei Margit, Kováts Anna, Afonyi Éva, Bojtor Margit, Feldmayer Irma, Somlyai Éva, Barna Éva, Polyik Edith** és **Gyökeres Klára.**

Ezután az igen tehetséges **Bojtor Margit** saját versét adta elő, majd az osztály Horatius: „Licinus"-át énekelte el s szavalókórusban Ovidius egyik híres versét adta elő.

Az ünnepély másik felét a „Giovinezza" eléneklése után **Papp Adrien** ezekkel a szavakkal nyitotta meg:

— „A római kultúrát az olaszok örökölték."

Oláh Katalin Giovanni Pascoli: „Rómában" cimü versét szavalta el elsőnek. Az ünnepély ügyes bemondója **Somlyai Éva** volt, aki szép stilusban irt összekötő szövegét kedves, közvetlen hangon olvasta fel. Végigvezetett bennünket képzeletünk szárnyain a régi Rómán, Firenzén, Nápolyon, Bolognán, Torrentón, miközben igen változatosan szavalatok, énekszámok követték egymást. A szereplők ajkáról egymásután hangzottak el Dante, Giovanni Pascoli, Ada Negri, Gabrielle D'Annunzio örökszép versei.

Horváth Katalin, Feldmayer Irma, Papp Adrienne, Széchy Ágnes, Oláh Katalin, Horváth Zsizsi, Bojtor Margit, Polyik Edit, Gyökeres Klára, Borsos Olga, Kiss Éva, Erdei Mária igen szép szavalatukkal gyönyörködtették a megjelenteket.

Az ünnepély végén **Renato Fleri** keresetlen szavakkal köszönte meg olasz nyelven a szereplést, majd az ünnepély véget ért.

A szép és müvészi színvonalú ünnepély dr **Szabó Magda** és **Bodnár Imre** tanárok érdeme. Az ifjúság közül elismerésünket tolmácsoljuk **Papp Adriennek** és az egész VI. a) osztálynak.

D. Sz. L.

HIREK

„DEBRECZEN"

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Pikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P, negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, április 18-án reggel 8-tól, 25-én reggel 8-ig: „Megváltó" Piac u. 18., telefon: 14-89. „Muraközy" Piac u. 72. telefon: 37-33 „Bocskay" Cegléd u. 22, telef.: 29-14. „Csokonay" Mester 43. telefon: 10-15 „Árpád fejedelem" Csapókert, Jánossy ucea 44.

Látogatóm volt

Agyam mellett a félhomályban
egy árny állt szótlanul. Fehér
palástja volt és úgy éreztem,
forró fejemen két tenyér
pihen. Hideg volt, kellemes, hűs,
oly jól esett a hűs nekem
és néztem kinn a szürke estét
a párás ablaküvegen.
Megismertem, ki áll előttem.
A vén Halál volt. Mondtam egyre,
foglaljon helyet itt, vagy ott,
s hogy megkináltam kis kininnel
megsértődött és itthagyott.

Antalfy István.

— **Antal Istvánt ünnepelte a Nemzetpolitikai Társaság,** amelynek kedd esti előadásán dr. Dániel Áron méltatta dr. Antal István működését.

— **Jön a nyári munkalábbeli: a saru.** A Lábbeli Központ már régóta tervbe vette, hogy a bőrtalpú cipők kímélése szempontjából nyárára olcsóbb tömegmunkalábbelikről gondoskodik. Különböző próbák alapján most megtörtént a döntés és rövidesen forgalomba kerül a nyári munkalábbeli a saru, amelyet tavasztól késő őszig lehet hordani. Egységesen 9.80 pengőben szabják meg a saru árát.

— **A KANSz emlékirata a kormányhoz a köztisztviselői kinevezésekről.** A Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége emlékiratot szerkesztett, amelyet a kormányhoz juttatott és kéri, hogy a szaporításként engedélyezett és az üresedésben lévő állásokat június hónapban töltsék be. Kérik továbbá, hogy megfelelő számú cím- és jellegadományozás is történjék.

— **A Kollégiumi Diákszövetség** ma, csütörtökön este 6 órai kezdettel baráti összejövetelt tart a Páll söröző különtermében. Az összejövetelen Baja Mihály, az országoshírű költőpap alkalmi versét olvassa fel Körösi Csoma Sándorról. Dr Farkas Pál pápai kollégiumi öregdiák Körösi Csoma Sándorról emlékezik. H. Nagy Lajos nyug. igazgató-tanító a százéves Gáspár Sándor igazgató-tanító életéből mond el kedves történeteket. A diákszövetség tagjait minél nagyobb számban való megjelenésre kéri az elnökség, az ünnepélyes alkalomra való tekintettel.

— **Debreceni vívók a miskolci kerületi versenyen.** Szép sikerrel szerepeltek a debreceni vívók a miskolci kerületi vívóversenyen, melyen három város: Miskolc, Kassa és Debrecen vívói kerültek össze. Női tőrben holtversenyben második Hamann (Debrecen) 5 gy. Kardban Versényi 5 győzelemmel harmadik, míg Sinay (Debrecen) 4 győzelemmel, Szép (Debrecen) 2 győzelemmel helyezettek. Párbajtőrben Egerházy (Debrecen) 3 győzelemmel ugyancsak helyezést ért el.

— **160 millió levás német kölcsönt kap Bulgária a dohánytermelés előmozdítására.** Német-bolgár tárgyalások indultak különböző gépek szállításáról is.

Befejezéshez közeledik a 35 kislakásos házcsoport építése a Pozsony-út végénél

Újabb kislakásos házcsoport építését vették tervbe

Ismeretes, hogy az Országos Nép- és Családvédelmi Alap Debrecenben is házakat építtet, hogy a sokgyermekes családok megfelelő lakóhelyhez jussanak. Debrecenben 35 ház építését határozták el és az elmult év végén hozzákezdtek a Pozsony út végénél a Szotyori telep mellett a házcsoport építéséhez. A korán beköszöntött tél miatt a munka dandárja a tavaszra maradt. Kimentünk megnézni, hogyan is néz ki az első komolyabb kislakásépítkezés, mely Debrecenben történik. A köves úttól, csatornázástól és vízvezetéktől távol eső Pozsony ucca végén már két sorban állanak az új kőépületek, csinos tornáccal, cseréptetővel. **Igen barátságos és kellemes látvány az új épületek sora.** Az egyik része az épületeknek magasabb helyen épült, de a sor vége már mélyebb fekvésű területre jutott és ott bizony már nedvesebb a talaj, sőt a tavaszon sík víz volt ott, ahol majd a további házak épülnek, mert éppen a nagy magasságu talajvíz miatt nem is tudtak ott építkezni most, a házsorban hiányt hagyva, távolabb kellett építkezni és később térnek vissza, valószínűleg talajfeltöltéssel oldva meg a kérdést.

A Pozsony uccához közel fekvő házak olyan magasan vannak, hogy a falakat valósággal leásták a földbe és most elhordják a házak fala mellől a sok földet, oda, ahol feltöltésre van szükség. A házak egymástól távolabb épülnek két sorban, hogy legyen elég hely a házakhoz csatlakozó kertecskéknek is, ahol a számítás szerint azok, akik megkapják a házakat, a család a konyherti veteményeket, gyümölcsöt megtermelhetik.

Az épülő 35 ház közül tető alatt van több, mint 20 és háromnak a vakolását is befejezték. A házak egyforma beosztásúak, de a látogatóki akik igen szép számmal vannak, — ami érthető is, hogy ilyen irányú építkezésnek a csodájára járnak — csóválgatják a fejüket, mert a szép tágas két szobát két-két fülkével darabolták fel és ilyen módon nem rendelkeznek majd a házak birtokosai olyan tágas helyiségekkel, amilyenekhez az ezen a vidéken szokásos népi építkezéseknél hozzászoktak. Hálófülkék, stb. szokatlanko ezen a vidéken, itt inkább szeretik a jó tágas helyiségeket, mint a sok kicsi helyiséget.

— Itt még lakodalmat sem lehet majd tartani — mondja az egyik szemlélődő, — mestergerenda az van, de nincs hely, hogy alatta jól kitáncolja magát a fiatalság!

A befejezéshez közeledő házcsoport építkezésének látványa igen biztató és bizony nagyon sok szegény ember halad el arrafelé azzal a vágyódással, bárcsak a jó Isten megsegítené, hogy családjával beköltözhessen egy ilyen egészséges, szép, erős kőházba, melyet magáénak is mondhat majd, ha lakbérletével letörleszti annak árát.

Az építkezések a kislakások terén nem szünnek meg, értesülésünk szerint **az idén újabb 25—30 házat építenek.** A versenytárgyalást megtartották és az ajánlatok felett a jövő héten döntenek.

Az ONCSA tehát 60 kislakásos házat ad át a sokgyermekes családoknak két év alatt Debrecenben.

(bem.)

— **Debrecen és Vidéke Ipartestület** ma este hat órakor elöljárósági ülést tart. Elsősorban a szokásos tanoncszabadítás lesz, majd ügyviteli s egyéb az iparosságot érintő ügyeket tárgyalnak le.

— **A Csokonai Színházra kiírt pályázat esélyeit** élénken kommentálják a vidéki lapok is. A Pécsi Napló keddi számában írja: Beleznai Unger István, a pécsi Nemzeti Színház jelenlegi igazgatója is pályázik a Csokonai Színházra. Éppen ezért nem vesz részt a pécsi Nemzeti Színházra egyidejüleg kiírt pályázaton. Debrecenben az a vélemény — írja a Pécsi Napló, — hogy a Csokonai Színház igazgatására Beleznai Unger Istvánnak van a legnagyobb esélye, aki egyébként április hó végén Debrecenbe utazik és személyesen nyujtja be pályázatát a Csokonai Színházra.

— **Eltévedt és éhenhalt egy 4 éves gyermek.** Kántorjánosi községben Mitru István 4 éves kisfiú elkóborolt hazulról. A község határában eltévedt és nem tudott hazatalálni. Kétnapi bolyongás után étlen-szomjan összeesett és orvosi megállapítás szerint végkimerülésben meghalt. A vizsgálat megindult.

— **Nős férfi házassági ígéretéből nem származik kötelezettség.** A kolozsvári ítélőtábla egy varrójeány keresetét elutasította és indokolásában kimondotta, hogy »nős férfi részéről tett házassági igéret a fennáló házasság felbontására vonatkozó kötelezést is magába foglalja. Már pedig ilyen igéret megtétele és annak a másik részéről való elfogadása a jó erkölcsökbe ütközik.«

— **Felrobbant filmtekercs.** A Magyar Filmiroda budapesti telepének egyik laboratóriumában felrobbant egy filmtekercs, utána a közelben levő többi filmtekercsek. **A tüzet sikerült megfékezni.**

— **Református kistemplom és kiállítás megtekintése. Az Iskolánkivüli** Népművelési Bizottság közli, hogy az április hó 10-ről elhalasztott tanulmányi látogatást ma délután fél 5 órakor tartja meg, mely alkalommal a református kistemplomot s annak évszázados müremek kegyszereit tekinti meg a tanulmányi csoport. Előadó és vezető Uray Sándor ref. lelkipásztor. Gyülekezés a templom bejárata előtt.

— **A csapóuccai iskolakörzet** népes szülői értekezletet tartott vasárnap a Rakovszky uccai iskola tantermében, ahol a körzet taneröi teljes számban résztvettek. Nagy Lajos körzeti igazgató értékes megnyitójában számolt be az ez iskolai év eseményeiről. Megemlékezett arról, hogy a mai nehéz viszonyok között a szülő és tanító nevelőmunkája elé milyen nagy akadályok gördülnek. Első előadó Nagy Kálmán, h.-igazgató, mélyenszántó, éles pedagógiai meglátással fejtegette, milyen fontos a szülei nevelés a gyermek sorsára. Bevezetésében az előadó a család, iskola és a társadalom nagy értékü munkájáról szól, mind a három az emberi egyetemességnek adja át munkája gyümölcsét, a cselekedeteiben élő embert. A család hátamögött ott áll az állam is a család- és gyermekvédelemmel. A család és haza közös kincsével a gyermekkel szemben elkötelezve áll a szülő. Az előadás keretében méltó helyet foglalt el Piri Katalin zöldkeresztes védőnő felolvasása. Éles meglátással rajzolta az egészségvédelem fontosságát. Felvilágosításokat adott a jelenlevőknek hova forduljanak orvosi tanácsért. Mindkét értékes előadáshoz a testület részéről Töröné Korpássy Mária szólt hozzá. A szülők részéről Papp László mondott köszönetet. Majd Nagy Lajos igazgató mondott hálás köszönetet a jelenlevő szülőknek, hogy a szilágysomlyói testvériskola könyvtár-ügyét nagy megértéssel fogadták. A testvériskola osztályából küldött levelek, valamint dr Kovács Zsigmond esperes köszönő átiratának felolvasása után a „Szózat" eléneklésével záródott be az értekezlet.

— **Összedőlt az árvíz által megrongált ház** és maga alá temette Horváth József békéssámsoni lakost.

A debreceni pályaudvaron hagyta öthetes csecsemőjét

Gyermekkitétel miatt került a debreceni törvényszék elé Stemperi Istvánné hajdúdorogi asszony, aki az elmult nyáron a debreceni pályaudvaron a váróteremben hagyta öthetes gyermekét. Vonatja indulását várta egy leány, annak a kezébe adta a csecsemőt, hogy vigyázzon rá néhány percig és otthagyta. A leány a rendőrségre vitte a csecsemőt, ahonnan a gyermekmenhelyre került és a gyermek ma is ott van.

Az anya a tárgyaláson elmondotta, hogy miután gyermekét jó kezekre bízta, visszautazott Hajdúdorogra. Az elnök kérdéseire később zavaros válaszokat adott a vádlott. Az iratokból kiderült, hogy a községben is elmebetegnek tartják, gyermekét azért is nem adták vissza, hanem a menhely ápolásában hagyták. A bíróság elrendelte a vádlott elmeállapotának megvizsgálását és a tárgyalást elnapolták.

— **Elfogták az Irinyi-utcán rövid hajsza után** Farkas Sándor 34 éves kőművessegédet, aki ismert lemezjátékos és a tiltott szerencsejátékkal szerzi meg a hiszékeny emberek pénzét. Farkas **most is** azért jött a debreceni nagyvásárra, hogy itt a vidékieket játékra csábítsa és pénzüket elcsalja. Nemrégen szabadult ki a debreceni törvényszék fogházából, ahová most visszakerült. Farkasnak van 8, 6 és 3 hónapi nem jogerős büntetése is.

— **A kolozsvári iparos kaszinó** a napokban tartott közgyülésén kimondotta, hogy a kaszinó tiszta jövedelmét a hadiárvák felsegélyezésére fordítják.

— **Baromfiól-segélyeket ad a kormány.** Az építési segély a költség 50 százalékáig és legfeljebb 500 pengőig terjedhet. A segélytkérők a mezőgazdasági kamarától kaphatnak további felvilágosítást.

— **Spanyolországban lezuhant két angol repülőgép.** Az egyiknek pilótái ejtőernyővel kiugrottak és eltüntek, míg a másik repülőgép megszenesedett roncsai közt megtalálták két angol pilóta holttestét.

— **A balmazújvárosi református Leánykör** 14 tagja látogatott el Jakucs Sándorné nagytiszteletü asszony vezetésével városunkba, mint a Mester-uccai Egyházrész leánykörének szeretettel várt kedves vendégei. Az egynapos testvéri találkozó mindkét leánykör tagjai és vezetősége számára gazdag lelki áldást jelentett. A leányok igyekeztek megtekinteni szeretettel teljes kalauzolás mellett városunk nevezetességeit, elsősorban a Nagytemplomot, Kistemplomot, Méliusz-téri templomot, de voltak az egyetemen a Kollégiumbana és MANSz szövődéjében is. A napi program esti áhítattal ért véget a Károlyi Gáspár-téri templomunkban. Itt még megtekintették az úrasztali paramentumokat s elbucsúzva leánykörünktől az esti vonattal hazautaztak.

— **Vásári lopás történt Püspökladányban** az elmúlt hónapban. A helyszinen elfogták Dávid Istvánnét és Babó Juliánnát, akiket behoztak a debreceni törvényszék fogházába. A törvényszék most tartott tárgyalást az ügyben. Dávidné tagadta a lopás elkövetését, Babó Juliánna beismerte, hogy megkísérelte ellopni az egyik asszony pénztárcáját. Babó Juliánnát egyhónapi fogházra ítélték el, Dávidnét felmentették. Az ítélet jogerős.

Tavaszi bőrkesztyűk
retikülök, gumifűzők, gumiharisnyák, selyemharisnyák, melitartók és ernyők
Szénássy és Daku-nál
KOSSUTH UCCA 2.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Szinház, film, szórakozás

SZINHÁZI MŰSOR:

Csütörtökön este: **Via Mala.**
Pénteken este: **Csavargóherceg.**
Szombaton délután: **Boldoggá teszlek,** filléres helyárak.
Szombaton este: **Csavargóherceg.**

Luxemburg grófja

Vitéz Jakabffy társulata kitünő előadásban újította fel Lehár híres operett jét. A kifogástalant nyujtó szereplőgárda, élén **Kovács Irén** fínom, bensőséges művészettel színpadra vitt Angelájáról kell megemlékeznünk. Varázsosan szép, kristálytisztán csengő hangja fiatalos bája, kedves, közvetlen játéka, nagy sikert aratott. **Kovács Irén nagyon értékes tehetség, kitünő** primadonna, megérdemli, hogy sokkal gyakrabban foglalkoztassák. D **Kovács József** szuggesztiv, férfias alakítása, remekül szárnyaló hangja, sok tapsot kapott. Egyik parádés szerepe ez a kiváló színésznek. **Szokoly Gyula** pompás humorú, egyéni színekkel színpadra vitt festője, **Soltész Mária** táncban, játékban egyaránt kitünő Julietteje —, **Lendvay Lajos** pompásan karikirozott orosz hercege, **Kárpáthy Maya** groteszk komikuma, **Rogoz, Erdélyi** és **Sándor István** ügyes alakítása mellett a kisebb szereplők jól egészítették ki az együttest. Vitéz **Jakabffy Dezső** rendezése újszerű, tökéletes művészi munka, színpadja színes, mozgalmas, nagy jelenetei elevenek, egész színpadot betöltök, duettjei finomak, intim hatásúak, a díszletek szépek, artisztikusak. **Fest Vidor** karnagy a zenekar élén a Lehár-muzsika minden szépségét maradéktalanul érvényre juttatta, elmélyült kitünő vezénylésével. A minden részében elsőrangú előadás nagyobb érdeklődést érdemelt volna. A közönség lelkesen ünnepelte, többször vasfüggöny elé tapsolva a szereplőket.

SZINHÁZI IRODA JELENTI:

Csütörtökön este parádés szereptasztásban, Debrecenben először a Nemzeti Szinház nagy sikere: a VIA MALA Péntektől nagy romantikus operettujdonság: „Csavargóherceg". Szombat délután filléres helyárakkal „Boldoggá teszlek", Vaszary-vigjáték.

— **A Debrecenben élő bolgár ifjak figyelmébe.** A Magyarországon állandóan, vagy ideiglenesen élő 1902 január 1 és 1921 december 31 közötti időben született sszes, akár katonai szolgálatot teljesített akár nem, akár katonai szolgálatra alkalmas, akár nem, bolgár állampolgárok 1942 évi május hó 1—4. között kötelesek katonai vizsgálatra jelentkezni, a bolgár kir. követségen, Budapest, Andrássy út 115.

— **Anyáknapi virágjelvények hordásával** és anyáknapi levelezőlapok használásával vehet részt a nagyközönség az idén május 10-én rendezendő anyáknapi ünnepségek propagálásában. Az idei anyáknapi müvirágjelvények almavirág alakuak lesznek, mindegyik külön-külön egy-egy zöldlevéllel ellátva Az izléses virágjelvények ára 12 fillér. Kaphatók minden trafikban és könyvkereskedésben, árúlni fogják azonban a KIE-fiúk, cserkészek és leányköri tagok is az „Anyák-napján" május 10-én részint a KIE-ben (Piac ucca 36.), részint a református templomok bejáratainál. Az idei anyáknapi levelezőlapokat kiváló debreceni művészek jólsikerült fametszetei fogják díszíteni. Árúsításra kerülnek még ezen kivül olyan képeslapok is, amelyeknek mélynyomásos virágdíszeit a KIE-be járó gyermekek és a KIE-leánybizottság tagjai festették és díszítették ki. Egy-egy levelezőlap ára 14 fillér lesz. Vidéken élő s tőlünk távollevő édesanyánkat Anyák napján köszöntsük anyáknapi levelezőlapokon. Vannak olyan levelezőlapok, amelyeken egy-egy híres magyar költő édesanyára vonatkozó költeményeiből vett idézet olvasható.

Négysoros, négyzetes tengerivetőgépet talált fel Zagyva Lajos intéző

Bevált a gyakorlatban is a nagyjelentőségű találmány

Nagyjelentőségű találmányt mutatott be szerdán délután dr. **Hadházy Zsigmond** macsi uradalmában szakemberek előtt az uradalom intézője, **Zagyva** Lajos. A találmány lehetővé teszi, hogy négyzetesen vessék a tengerit, de a vetés nem kétsorban történik, mint az amerikai vetővel, hanem négy sorban, tehát **ugyanannyi idő alatt kétszer annyi területet lehet bevetni.** A készüléket **Zagyva** Lajos még az elmult évben készítette a saját tervei alapján az uradalom műhelyében. Ötven pengőbe került az átalakítása a rendes búzavetőgépnek és az ilyen módon **használható búza- és tengerivetésre is.**

Előnye az új vetőgépnek az, hogy sokkal könnyebben kezelhető mint az amerikai kétsoros négyzetes vetőgép és nem jelent annyi terhet sem a lovaknak. **A magelosztása szabályozható,** tehát ha rossz a csiraképessége a tengerinek, többet lehet vetni, míg az amerikai gépnél ezt nem lehet megcsinálni. Nagy előnye még az, hogy a gazdának nem kell két drága vetőgépet venni, egy gép kell csak és gyorsabban is dolgozhat vele, legalább is a tengeri vetésénél. Az új tengerivetőgépnél szabályozni lehet azt is, milyen mélyen helyezze el a mago.

Zagyva Lajos már az elmult évben is az új tengerivetőgéppel dolgozott és kitünően bevált, tehát **a gyakorlat igazolta a feltalálót.** A mezőgazdaság szempontjából nagy jelentőségű találmány szabadalmaztatása folyamtban van.

A Mester-utcai egyházrész felkarolja és támogatja a hadbavonultak családjait

A Mester-uccai Egyházrész tanácsa most tartotta rendes évnegyedi gyűlését. Kolozsváry Kiss László vezető lelkipásztor előterjesztette a legutolsó tanácsülés óta eltelt negyedévről szóló jelentését az egyházrészben folyó lelki, szeretet és szociális munkáról. A lelki áldásokban gazdag munkáért egyházrészi tanács vezető lelkipásztorának, az egyesületek vezetőinek, a szeretet és szociális munkákban fáradozóknak köszönetét fejezte ki.

Tudomásul vette a tanács, hogy a presbiterium 1942. évi költségvetését jóváhagyta. Egyházrészi zárszámadásnak presbiteriumhoz való felterjesztését elrendelte.

A vitéz dr. Szabó Sándor egyházrészi jegyző eltávozásával megüresedett jegyzői tisztségre egyházrészi tanács egyhangúlag dr. **Kertész** Kálmán egyházrészi tanácsost választotta meg. Vitéz dr. Szabó Sándornak sok évi buzgó és példaadó tevékenységéért jegyzőkönyvi köszönetet mondott egyházrészi tanács.

Nagy érdeklődéssel tárgyalta a tanács **az egyházrészi hadbavonultak családtagjai ügyének felkarolását és elhatározta, hogy az arra rászorultakat elsősorban és teljes erőből támogatni igyekszik. Az egyházrész tanácsosai személy szerint is felajánlották a munkába való bekapcsolódást.** A tanácsülést vezető lelkipásztor imával rekeszte be.

A hadbavonultak hozzátartozóinak támogatására vonatkozó határozat követésre méltó és ajánljuk úgy a többi egyházrész, valamint a társadalmi egyesületek figyelmébe.

Elitélt kémek

A m. kir. honvéd törvényszék idegen államok javára elkövetett hütlenség, illetve kémkedés büntette miatt: 1. Stefanovics Imrét 10 évi fegyházra, 10 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, 2. Jancsura Jenőt 7 évi fegyházra, 8 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, végül illetőségi helyének kivételével a határsávból való kitiltásra, 3. Kocsce Istvánt 7 évi fegyházra, 10 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, végül a határsávból való kitiltásra. 4. Stanojov Kozmant 7 évi fegyházra, 10 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, végül Hercegszőlős község kivételével a határsávból való kitiltásra, 5. Aladics Pált 5 évi fegyházra, 7 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, végül Dávod község kivételével a határsávból való kitiltásra, 6. Sajtos Sándort 3 évi fegyházra, 6 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, 7. ifj. Varga Lajost 9 évi fegyházra, 10 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, 8. id. Varga Lajost 5 évi fegyházra, 5 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, 9. Várga Lajosné sz. Csiceseri Erzsébetet 3 évi fegyházra, 5 évi hivatal- és politikai jogvesztésre 10. Meizlik Ferencet és Reinitz Rezsőt és Dezsőt 3—3 évi fegyházra, továbbá 5—5 évi hivatal- és politikai jogvesztésre ítélte. Valamennyi ítélet jogerős.

— **A belügyminiszter rendeletet adott ki** a háztartási alkalmazott után fizetendő betegségi biztosítási járulék megállapításáról.

— **Tizennégyévi fegyházra ítélt rablógyilkos.** Paukovits Gyula vaskeresztesi földmüveslegény ez év január 14-én vaskeresztesi villájában meggyilkolta Rábold Ádám volt szombathelyi vendéglőst és elrabolta 1840 pengőnyi készpénzét. A szombathelyi törvényszék Paukovits Gyulát 14 évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Bezárt a Metropolitan.** A világhirű newyorki Metropolitan opera — stockholmi jelentés szerint — pénzügyi okokból kénytelen volt előadásait beszüntetni. Az opera alkalmazásában álló művészek turnézással fogják életüket tengetni.

Kerékpárgumit javíttasson
RETINÉL
Piac u. 42. Pannónia udvar.

— **A talizmán.** Gnesen német város polgármestere az egyik német tengeralattjáró legénységének talizmán gyanánt átadta a régi Hindenburg csatacirkáló hajó harangját.

— **Felrobbant a borszállító teherautó: egy halott, két súlyos sebesült.** Lőwinger László egri borkereskedő Kistétényre borszállítmányt küldött teherautóján. Az autót Fekete János soffőr vezette, az autó másik két utasa Fekete felesége és Majoros Bernát napszámos volt. Pétervására közelében az autó ismeretlen okból felborult, a benzin felrobbant és a meggyulladt benzin összeégette a három embert. Majoros Bernát teljesen összeégett, a másik két embert súlyos állapotban beszállították az egri kórházba.

Női fehérneműk,
GFB harisnyák nagy választékban
STEUER, Csapó u. 10.

GYÁSZROVAT

Tóth Ferenc géplakatos temetése **ma** délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából. Lakás: Csillag ucca 51. sz. Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Kerékgyártó Demeter 76 évében elhunyt. Temetése ma délután fél 5 órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából. Lakás: Pacsirta ucca 41. Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Pogáder János 76 éves korában elhunyt. Temetése ma félöt órakor lesz a 2 B) ravatalozó teremből. Lakás: Ovoda ucca 15. Gebauer-cég rendezi.

Dobos Bálint 39 éves. Temetése csütörtökön 4 órakor lesz az alagsorból, római katolikus beszenteléssel. Lakásunk: Szoboszlói út 21. Csurka temetkezés rendezésében.

Agglegénysors

Németországban az agglegények tudvalevően különadót fizetnek, míg a családapák annál nagyobb kedvezményben részesülnek, minél több gyermekük van.

A berlini lapok, minlegy az agglegények vigasztalására közlik, hogy az ókorban az agglegényeknek még sokkal rosszabb dolguk volt. Spártában például elsősorban az agglegényeknek kellett éjjeli őrséget állaniok, míg a házasembereket, ha már három gyermekük volt, teljesen felmentették ez alól a kötelesség alól. Az ötgyermekes családapák már semmiféle közszolgálatot nem teljesítettek.

Platon, a nagy görög filozófus az idcális államról irott munkájában azt javasolja, hogy a harmincévesnél idősebb nőtlen emberek különadót kötelesek fizetni az államnak. Ez volt az első terv az agglegényadó bevezetésére.

Athénben az év egyik ünnepnapján a nőknek megengedték, hogy az agglegényeket alaposan elverjék. Így akarták a nők „csattanósan" bebizonyítani a legényeknek, hogy a házasság a földi mennyország.

A rómaiak sem akartak tudni az agglegényekről.

A rézgálic ára

A közellátási miniszter megállapította a rézgálic legmagasabb gyári, viszonteladói és fogyasztói árát.

Eszerint a 98—99 százalékos kristályos rézszulfátot tartalmazó nagykristályos rézgálic legmagasabb fogyasztói ára forgalmiadóváltsággal és csomagolással együtt kg-ként 1.90 pengő.

Az aprókristályos rézgálic ára a megállapított áraknál 100 kg-ként 1 pengővel alacsonyabb, a brikett rézgálic ára pedig 100 kg-ként 1 pengővel magasabb lehet.

— **A mesteruccai egyházrész Női Köre által** rendezett műsoros délután sikerét felülfizetéseikkel és adományaikkal elősegíteni szívesek voltak: Kolozsváry Kiss László 4 P, Korom József, Tóth Lajos 2—2 P, Jakucs László 1 P. Természetbeni adományokkal özv. Balogh Andrásné, Bordás Imréné, özv. Hajdú Áronné, vitéz Holló Imréné, Kiss Antal Jenöné, Kovács Gusztávné, Kovács Jánosné, Molnár Istvánné, Molnár Jánosné, Oláh Istvánné, Oláh Jánosné, Ökrös Jánosné, Öry Istvánné, Pásztor Lajosné, Csatári Szücs Bertalanné, Torma Lajosné, özv. Tóth Andrásné és özv. Zöld Jánosné. A felülfizetésekért és adományokért hálás köszönetet mond a Női Kör vezetősége. A műsoros délután megrendezésében a Női Kör tagjai — élükön Kovács Gusztávnéval — fáradoztak.

— **Lopott konyaktól részegedtek meg a betörők.** A debreceni ügyészségnek átadták Agárdi Imre és Kovács Imre debreceni munkásokat, akik Szász Gerzson vendéglőjébe betörtek és onnan konyakot, likört hordtak e Kimentek a Csónakázó-tóhoz és ot több üveg konyakot megittak. Lerészegedtek és mivel cigarettájuk nem v elmentek a közeli dohánytőzsdéhez azt felfeszítették, hogy dohány is legyen, ha már ital van. A két betörőt most az a rendőr fogta el, akinek őrizetére a trafikfosztást félbehagyták és elmenekültek.

Hirdelmény a gazdasági munkabérekről

(Folytatás.)

Községi mezőőrök és hegyőrök megállapított legkisebb munkabére:

A községi mezőőrök legkisebb évi bére (készpénz és természetbeni járandóságok összege) nem lehet kevesebb, mint 400 P. Legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági munkabérek Debrecen sz. kir. város erdeire, valamint a hajdúsámson község határában levő savósguthi erdőre vonatkozóan.

Napszámosok osztályozása.

A legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszámbérek megállapítása szempontjából a munkavállalókat az alábbiak szerinti osztályokba kell sorozni: I. oszt. férfimunkás az, aki a 19. életévét betöltötte, erdei munkában gyakorlott és nehéz munka kifejtésére is képes. II. oszt. férfimunkás az, aki a) a 19 éltévét betöltötte, de az erdei munkában nem gyakorlott vagy nehéz munka kifejtésére nem képen, b) a 19. életévét még nem töltötte be, de a 16. életévét betöltött és teljes munkabírású, III. oszt. férfimunkás az, aki a) 16. életévét még nem töltötte be, b) 60. életévét betöltötte. I. oszt. női munkás az, aki 17. életévét betöltötte és a nők által végzett erdei munkában gyakorlott. II. oszt. női munkás az, aki az I. oszt. női munkások csoportjába nem sorozható.

Erdőgazdasági napszámbérek:

I. oszt. férfi munkás napszámbére: legkisebb: 3 P, legnagyobb: 5 P. II. oszt.: legkisebb 2.80 P, legnagyobb 4 P. III. oszt.: legkisebb 2 P, legnagyobb 3 P. I. oszt. női munkás napszámbére: legkisebb 2.30 P, legnagyobb 3.60 P. II. oszt.: legkisebb 1.70 P, legnagyobb 2.60 P.

Legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági szakmánybérek:

I. a lombfarönk legkisebb és legnagyobb szakmánymunkabére m³-ként: a) döntés, gallyazás, göcsök lesimítása, hossztolás gyürüzés: legkisebb 1.80 P, legnagyobb 2.20 P. b) közelítés rakodóhoz: legkisebb 1 P, legnagyobb 1.80 P. c) máglyázás, méretezés, felvétel: legkisebb 0.70 P, legnagyobb 1 P. d) felterhelés vasúti kocsira: legkisebb 0.70 P, legnagyobb 1 P. — II. A lombbányafa legkisebb és legnagyobb szakmánymunkabére m³-ként: a) döntés, hossztolás, kérgezés, osztályozás és rakásolás közelítés nélkül: legkisebb 1.80 P, legnagyobb 3.50 P. b) felterhelés vasúti kocsiba: legkisebb 0.50 P, legnagyobb 1.50 P. — III. A lombrud és pózna legkisebb és legnagyobb szakmánymunkabére fm.-ként (4—15 cm felsőátmérőben: a) döntés, gallyazás, hossztolás, tarkázás: legkisebb 0.05 P, legnagyobb 0.15 P. b) közelítés az erdei rakodóra: legkisebb 0.02 P, legnagyobb 0.10 P. — IV. A lombtüzifa legkisebb és legnagyobb szakmánymunkabére normál (100x100x100) ürm³-ként: a) tüzifatermelés: döntés, fürészelés, hasítás és sarangolás: legkisebb 1.40 P, legnagyobb 2 P. b) sarangolás a vasúti rakodón: legkisebb 0.15 P, legnagyobb 0.20 P. c) berakás vasúti kocsiba: legkisebb 0.20 P, legnagyobb 0.25 P. d) tuskó sarangolás: legkisebb 0.25 P, legnagyobb 0.30 P. — V. Tüzifa részes termelése: Hasáb és dorong ürméter kitermelése tuskózás nélkül, sarangba rakva, a gallyfa rakásolva: 1.40 P és feles gally. Tuskózás: fele tuskóért. A tuskógödör nagysága a helyi szokás szerint a munkaadóval történt megállapodástól függ, mely rendszerint a tuskóvágáslap átmérőjének háromszorosa. Az erdő gyérítésből és tisztításából származó famennyiség 6 cm átmérőn alul gallynak számit és fele a munkavállalót illeti. A 6 cm-es méret a tuskóvágáslapján mérendő. A kiszedett gyökér 10 cm vastagságig a munkást illeti. A fentiekben megállapított tisztességes munkabérért a munkavállalók becsületes és eredményes munkát kötelesek teljesiteni. Az 1520/1941. M. E. számú rendelet értelmében a megállapított legkisebb napszámbérek (órabérek), valamint az idénymunkások (summások, hónaposok) béret egyszersmind legnagyobb munkabéreknek tekintendők. Polgármester.

(Vége.)

— **Az Arete svéd gőzös hétfőn délelőtt aknára futott.** A legénység öt tagja meghalt, öten megsebesültek.

SPORT

A DVSC-i nagy szurkolótábor kíséri el a Törekvés mérkőzésre

A DVSC csapata szerdán délután nagy kétkapus edzést tartott, melyen kitünően mozogtak a játékosok. A csapat most van formája tetőpontján és nagy bizakodással néznek a vasárnapi DVSC—Törekvés rangadó elé.

— Győznünk kell akárhogy is — mondja Berecz. — Az idén végre be kell kerülnünk az NB I-be és ez csak úgy lehetséges, ha megverjük a Törekvést. Az egész csapat tudatában van ennek és bizonyos, hogy minden játékos hallatlan akarással fog küzdeni.

A DVSC — mint Kántor Ferenc főintéző elmondotta — változatlanul a D. Magyarság elleni győztes csapatösszeállításban utazik Budapestre, ahova nagy szurkolótábor kíséri el a DVSC játékosokat. Többszázfőnyi debreceni nézi végig a mérkőzést, tehát biztatásban sem lesz hiány.

A DVSC Keskeny — Kristóf, B. Nagy — Zilahy, Mester, Orosz — Szabó, Berecz, Szilágyi, Serfőző Sidlik összeállításban utazik el Kántor Ferenc és Palotás István kísérőkkel a szombat esti gyorsvonattal.

Nem tudott megegyezni a Törekvés a MÁVAG-gal a vasárnapi mérkőzések időpontjára nézve. A Törekvés azt kívánta, hogy a Bihari-utcai pályán a DVSC—Törekvés rangadó kerüljön fél 5 órai kezdettel lejátszásra és a MÁVAG—Kolozsvári AC mérkőzés előmérkőzés legyen. Ebbe a MÁVAG nem ment bele és így a Halom-utcában játszik a kolozsvári csapattal.

Nagy Sándor, a DVSC volt balszélsője középcsatárt játszott a Rusjban a vasárnapi mérkőzésen és 3:0-ra győztek a Testvériség ellen. Két gól Nagy Sándor beadásából került a Testvériség hálójába. Vasárnap már játszik a Rusjban Pocsai is.

Palotás vasárnapi kitűnő játéka nagyon tetszett a közönségnek, de maguknak a DVSC játékosoknak is. Palotás annyi okos passzt adott egy mérkőzésen, amennyit sok játékostól egész idényben nem kapunk — mondotta egyik játékos — és hozzátette, hogy szivesen vállalná a Törekvés rangadóra is balösszekötőben az „öreg" Palotást, akit egy-egy fontos mérkőzésre még ma is elő lehetne venni.

Remény van kedvező döntésre a labdarugók utazási kedvezményének ügyében. Egyelőre most vasárnapra kapták vissza az utazási kedvezményt csak az NB I és NB II csapatok, de az OSK vezetőinek közbelépésére remény van az ügy kedvező elintézésére.

Mikor játszák le az elmaradt Marosvásárhelyi SE mérkőzést? A DVSC-nek már két elmaradt mérkőzése van, a MOVE Szabolcs és Marosvásárhelyi SE elleni. Hír szerint a DVSC vezetősége kéri, hogy az MSE mérkőzést május 3-ra tűzzék ki.

Az ismeretlen Závori játékvezető vezeti a DVSC—Törekvés rangadót. Lehet, hogy éppen ezért mindkét csapat nagyon meg lesz elégedve működésével.

A németek ellen 18-as keretet jelöltek ki és a játékosok kedden Diósgyőrbe vonulnak edzőtáborba s ott is maradnak szombatig. Toth, Kispéter, Szűcs, Fűzér, Tihanyi, Bodola, Vécsey, Olajkár II, Balogh II, Bíró, Nagymarosi, Pázmándy, Mészáros, Dudás, Kincses, Marosvári, dr Sárosi, Gyetvai a válogatott keret tagjai.

Tisza vasárnap a Szolnok II-ben játszott kitűnően. Móré János azzal a tervvel foglalkozik, hogy a kitűnő debreceni összekötőt egy-két héten belül beállítja az első csapatba Szánó és Koliáth közé jobbösszekötőnek.

A Villanygyár—DTE labdarugószakosztályának vezetősége kötelességévé teszi az összes igazolt és igazolás alatt lévő labdarugóinak, hogy pénteken este fél 8 órakor klubhelyiségünkben (Piac-utca 36. szám alatt) a szakosztályi összejövetelen jelenjenek meg. Tárgy: a II. osztályú csapat indítása és a származási igazolási nyilatkozat kitöltése, aki még nem töltötte ki. Vezetőség.

Felkérem a Nemzeti Munkaközpontba tömörült Vendéglátóipari Alkalmazottak Sport Egyesületének összes játékosait, hogy ma délután 4 órára a DTE pályán tartandó kétkapus edzésen feltétlen jelenjenek meg. Intéző.

A MASz keleti kerülete vasárnap atletikai versenyt rendez. A verseny színhelye az egyetemi sporttelep, kezdete négy órakor. Az atletikai verseny műsorán felnőtt férfi és női számok szerepelnek.

Közgazdaság

A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki a termelői fakészletek bejelentésének újabb szabályozásáról, az iparügyi miniszter pedig a gyanta forgalmának szabályozásáról.

*

Debreceni takarmány árak: Búzaszalma mázsája 4.80 P, rozs-szalma 5. P, árpaszalma 5.40 P, cukorrépa 12.— 12.50 P, takarmányrépa 9.50—10.— P.

Szerkesztői üzenetek

S. R. Egybekelésüknek a fenálló törvények szerint nincs semmi akadálya. Bővebb felvilágositásért forduljon az anyakönyvi hivatalhoz.

Egy újkori Március. Irása igen szelemes, de az érintett témakörről nem szabad szatirikusan irni.

Erőss Lajos uccai előfizető. Levelét továbbitottuk az illetékes hatósághoz, intézkedés végett.

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező három nagyobb ingatlan, **a Vajdalapos nevű cca 938 kat. holdas, a Kövesdy alapitvány nevű cc 363 kat. hold, a Tornyos-tanya nevű cca 723 kat. hold 1942. évi október hó 1-től kezdődőleg haszonbérbeadásra kerül.** A haszonbérbeadó árverés 1942. évi május hó 11-én délelőtt 9 órakor a városháza kistanácstermében lesz megtartva. Árverési feltételek és közelebbi adatok a városi gazdasági ügyosztályban (városháza félemelet 19. szoba) megtudhatók. Polgármester.

Hirdelmény birkagyapjú és báránygyapjú után termelési prémium fizetése tárgyában

A m. kir. közellátási miniszter a 64.200—1942. K. M. számú rendeletében úgy rendelkezett, hogy azoknak a juhtartó gazdáknak, akik azonos, vagy kisebb juhállomány után több birkagyapjút, vagy 1942. évi október hó 15-ig több báránygyapjút szolgáltatnak be, mint az 1941. évben, a többlet után a megállapitott áron felül az 1942. és 1943. években termelési prémiumot kell fizetni.

A termelési prémium: középfinom, fésült „A" 30—31 százalékos birkagyapjúnál kg-ként 2 P, „A" 30—31 százalékos báránygyapjúnál kg-ként 1.30 P. A termelési prémium kifizetésére a Futuránál kapható tájékoztató ad felvilágositást. **Polgármester.**

Tk. 33272—1941 sz. Árverési hirdetmény-kivonat. — 4-1414—1926. A debreceni kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság. Dr Gábor Jenő végrehajtatónak Nemes Pálné Normák Juliánna végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 1200 P tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a Debrecen sz. kir. városban fekvő s a debreceni 1548 sz. betétben A I. 1—2 sorsz. 3493, 3494 hrsz. alatt felvett 70.88 és 103.71 négyszögöl területű, Apaffi uccza 47. sz. alatt és Homok ucca 56. alatt felvett házas ingatlanokból B 2. szerint Nemes Pálné Normák Juliánna nevén s egész ingatlanság felerészét kitevő illetőségre 3000 (háromezer) ar. pengő kikiáltási árban elrendelte. Az árverést 1942 évi május hó 16. napján, délelőtt 11 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében, Deák Ferenc ucca 17. szám, első ajtó, fogják megtartani. Az ingatlant a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet. Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb igéret ugyanannyi százalékára kell kiegészíteni. — Debrecen, 1942 évi január hó 5. napján. **Dr Ujlaky Béla** sk kir. jbíró. — A kiadmány hiteléül **Hegedüs** kiadó.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Kétfilléres váltópénz tekercsekben lapunk pénztáránál bármilyen mennyiségben kapható. 333 vv.

ALKALMAZÁST nyer férfi

Keresek ügyes csapost azonnali belépésre vagy ügyes kiszolgálónőt, ki csapoláshoz ért, csak jó bizonyitvánnyal rendelkezők jelentkezzenek. Nagy Dániel, Csapó-u. 100. Vendéglős. 1748

Fiatal fodrászsegéd — azonnal belépheti. Poludnyák, Tóth Árpád 26. 326

Jómunkás női fodrászsegédet azonnalra felvesz Ramminger fodrász, Szent Anna. 1823

Férfifodrászt és fodrásznőt felvesz Polgár, Gambrinus átjáró. 627

Asztalossegédeket felvesz Helfrich György, Csapó-u. 41. 630

Műszaki tanulónak ügyes fiút jó házból felveszünk. Műszaki társaság, Hunyadi 17—19. 1807

Napszámos fiatalember felvételik kerékpárral. Reggel 7 óráig Nyil-u. 117. 632

Fűszerkereskedő segédet, fiatalt, felveszek. Vámosi, Árpád-tér 26. 1803

Lapkézbesitőket felveszünk. Jelentkezés délután 3-tól. 1802

ALKALMAZÁST keres férfi

Vasmunkás fiatalember nagyobbfajta cséplőgéphez fűtőnek elmenne. Levelet részletes tájékoztatással Bedő Mihály, Debrecen, Kinizsi-utca 75. szám alá kérem. 1703

ALKALMAZÁST nyer nő

Hölgyfodrász segédleányt állandó munkára felvesz Szabó, Salétrom 4. 626

Tanulóleány felvételik. Bartha varroda, Csillag 96. 1744

Varrodába angol munkás segédleányokat, kézileányokat, tanulót felveszek. Piac-u. 46. 4. ajtó. 631

Fehérneművarrónőket állandó alkalmazásra keres Aszmann, Piac-u. 27. 1810

Trafikba komoly eláruslót kaucióval felveszek. Batthyány-u. 6. 1801

Jó vasondoláló segédlányt azonnali belépésre keresek Mátyus J., Hajdúböszörmény. 1687

ALKALMAZÁST keres nő

Magános nő házmesteri állást keres. Teleki-u. 84 1813

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Tisztességes bejárónő azonnal felvételik. Nyil 81. 623

Nyugdijas, intelligens asszony magános úrhoz ajánlkozik házvezetőnőnek. Leveleket Tóth Jenő névre a kiadóba kérek. 1757

Ügyes mindenesleányt, vagy asszonyt 11 órától azonnalra felveszek. — Klein étterem, Piac-u. 66. Udvarban. 1810

Házvezetőnőnek elmennék magános úr vagy hölgy mellé, esetleg kisebb úri családhoz szakácsnőnek. Cim: Epreskert-u. 27. 1817

Bejárónő azonnal felvételik, esetleg lakást is kap házmesteri teendőkért. Rákóczi 65. 1812

Önállóan főzéshez, minden házimunkához értek, komoly nő ajánlkozik. Mester-u. 29. 1811

Mindenes szobalányt alkalmaz 3 felnőtt tagú keresztyén család május 1-re. Vár-u. 7. 1787

Hosszú bizonyitvánnyal rendelkező mindenes főzőnőt május 1-re felveszek. Kerekesné, Dégenfeld-tér 2. Bőrüzlet. 1790

Bejárónőt azonnali belépésre keresek. Szoboszlay, Széchenyi-u 24. 628

Mindenes főzőnőt — azonnali belépésre, esetleg május 1-re keresek. Széchenyi-utca 14. Keresztépület. 1792

AJÁNLAT

Csipkefüggönyökel, valódi klöpli anyagokat 150—300 szélesben, — csipkeanyagokat. Rothermere-utca 36. Keresztépület. 616 4. 29

Varrógépet veszek, eladok, cseréiek, kölcsönzök. Javítások jótállással. Hivásra jövök. Csapó 101. 286 4. 25

Szappannak való zsírt szappanra becserél Pál János szappanosmester, Kölcsei 8. 544 5. 15

Cigánoztasson, vizsgáltasson Kissel, Kígyó-u 5 Telefonhívó 19-77. MÉGA borozó. 86 11. 15

Sírkövek műkőből és természetből, gyümölcsösök részére mészsalak kapható a Debreceni Műkögyár Rrt.-nál, Fürdő-utca 2. 1219 vv.

Legolcsóbban fest, tisztít, Weisz, Arany János utca 29. sz. 1941 vv

Cigánoztasson Csala cigánozó vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel, Rákóczi ucca 9. Telefon: 14-27. 437 6. 29

Cipőt, szandalettet, mozaik bőrtalppal könyvre, Ökrös cipőraktárából, Sas ucca 1. 429 4. 29.

Kerékpárt, varrógépet, gramofont, szakszerűen javít, Roboz és Hammer, Piac 8. 929 7. 12.

Fügefa. Elveti a ruhagondját. Ha vesz egy pár fügefát! Szépet és gyökeresi. Két vagy három évesel. Ez már most is kapható Hatvan utca 24. első ajtó. 313

Fonásra alkalmatlan angoraszőrből kalapot készít. Bérkártolást vállalunk. Kalapipar, Széchenyi 7. 901 6. 30

Órajavítás, ócska órát veszek, eladok. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Előfűtéses tartós ondoláló új gépeket Polgártól vegyen heti 7 pengős részletre. Gambrinus átjáróból. 604

Zsávoj egyenruháját készíttesse bizalommal Tegdesnél, Kálvin-tér 19. Püspöki palota. 1093 5. 4

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliánst magas áron vesz Polák Endre ékszerész, Hatvan 2. 1185 7. 1

Amerikai szőlőkénporozó gépet keresek megvételre. Ajánlatot a kiadóhivatal pénztárába kérem leadni

Lehetőleg féléves házőrző fajkutyát megvételre sürgősen keresek. Kolmóssy-út 30. Telefon 10-29. 1694

Engedélyezett Liliputi zsebpiszfolyt keresek. Cím: Klein Lajos, Arany János 50. 1815

Angorát, nagyot, kicsit veszek ármegjelöléssel. Noveczky, Hajdúsámson. 1791

ÉLELMISZER, ITAL

Frissen érkezett fajalmák egész nap olcsón kaphatók. Üres ládák eladók. Széchenyi 22. 1204 6. 4

Alma, frissen érkezett és almalekvár kapható Hatvan-u. 41. 597 5. 11

OKTATÁS

Simai gyors- és gépíróiskolában állandóan beiratkozhat Piac 73 Államvizsga. 1019 5. 15

PÉNZ

Ezer pengőt kölcsön keresek, havonta 50 pengő haszonrészesedést fizetek. Jelige: „Biztos". 1804

HANGSZER

Zongora, jókarban, rövid, fekete eladó. Péterfia-u. 52. 1824

Zongorát, pianinót veszek, eladok, javítok. Tanczer, Batthyány 1 634

BÚTOR

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyha berendezések Salamon bútorüzletében, Hunyadi 2. 1106 5. 4

Minek a fényes kirakat, mikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletemben Piac 71. 1099 7. 3

Modern háló, ebédlő konyhaberendezés, — kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

Rekamé, fotell, párnázott szék, háló, hencser, konyhaberendezés eladó. Hatvan 27. 1119 7. 15

ÁTADÓ ÜZLET VENDÉGLŐ

Debrecenben a város központjában egy ötkemencés nagy péküzem házzal együtt 30.000 P-vel is azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 629

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Egy szoba, konyha, spájz nyugdíjas házaspárnak kiadó Kincseshegy-utca 14. 1784

LAKÁST KERES

Harminc pengőt fizetek annak, aki a város Nagyerdő felőli részén 3 vagy 4 szobás lakáshoz juttat. Cím a kiadóban. 1911 vv.

LAKÁSCSERE

KÉTSZOBÁS összkomfortos, modern, Nagytemplom közelében lévő lakásomat elcserélném 3 vagy 4 szobás kerti lakással. Cím a kiadóban. 364 vv.

BÚTOROZOTT SZOBA

Egy női kvártélyos felvételik. Gyár-u. 6/b. Postakert. 1816

Kvártélyos férfi iparos felvételik. Simonffy 30. 1814

SZALACSY RACZ IMRE
BARNA KENYÉR
— Regény —

(15.)

— Miért nem alszol még otthon a jó hüvös szobában —, mosolygott a gazdára Farkas Gyuri, aki mióta azt a nagy dolgot szerencsével bevégezte Tamasi Jánoson, belső ember lett, íme, az aratásnál gazda. Tamasi János talán meg se hallotta a szót, ha meghallotta, nem fogta fel, mert csak a keleti eget nézte, mintha csudát várna onnan: Farkas Gyuri azonban nem az az ember volt, akinek a szavát füstnek vélhette akárki is, hát újra szót kezdett:

— Azt mondom, János öcsém, hogy miért nem pihensz otthon a jó hüvös szobában!

Erre már felvetette elbámuló fejét Tamasi János és az arcán bimbózó mosollyal mondta:

— Ilyenkor nincs szebb szoba az Isten teremény, Gyuri bátyám...

— Mondasz valamit, hallod, te én már inkább meginnám a szilvapályinkát a pap zsalugátéros szobájában, mint a kereszt tövében...

— Ha az embernek egészsége van, akkor szívesebben megissza a forrás vizet a száraz ugaron, mint a legjobb bort a bársony díványon!

— Csak az a fő, az egészség, emberek! — emelte fel a hangját Nagypál János, a boszniai csaták hőse, akit igen bántott, hogy Farakas Gyuri eléje került, hiszen az elmult esztendők során már a Tamasi János apjánál ő vitte a szót, ő vállalta a „szakmány" munkát, egy szóval, ő volt a mindenes.

— Szegény embernek van egészsége —, akarta elvágni egy mondattal a Nagypál János beszélő kedvét Gyuri.

— Az nem áll —, nézett Nagypál János ellenségesen a paposan kegyeskedő Gyuri felé, amire az megállott a munkában, mert most már asszonyok, lányok is azt figyelték hogy vajjon a két okos közül kinek lesz itt igaza.

— Nem áll? — fogta fel a kihívás erős hangját Gyuri —, én meg erre azt mondom neked, János, hogy nem értesz te hozzá!...

— Én?

— Te!

— Aztán miért nem, mert Farkas Gyuri, a jószágot, embert kajtoló „látó" ember mondja —, lett egyre élesebb a Nagypál János szava.

— Az én tudományomat hagyjuk el, János, itt van a példázat, Tamasi János gazda, ő a megmondhatója, hogy mi van az én két kezemben...

— Ez igaz, ez szent igaz —, vetette fel a fejét Hiri Feri a zsellér, aki már régen várt erre az alkalomra, mert világ életében mindig szeretett volna beszélni, de soha se adódott rá jó alkalom. Ime, most itt az alkalom, hiszen mindenki tudja, hogy ő vitte meg Tamásiné asszonynak a hírt, hát csak tudja, hogy mi is történt Tamási urammal és mit mivelt vele Farkas Gyuri, éppen ezért nyomatékkal újra mondta:

— Ez igaz, szent igaz, magam láttam, mit mívelt Gyuri bátyám azokkal a tört csontokkal...

— Nézd, Feri, téged senki se kérdezett. Mikor én a te korodban voltam, szavam se volt, ha idős emberek beszélgettek egymással, mert úgy kívánta a becsület —, forrázta le Nagypál a bátorságát elvesztő Hiri Ferit, de Farkas Gyuri tudta mi a becsület, nyomban védelmére kelt a zsellérnek:

— Hiri Feri is látta, de tudja azt, mondom, mindenki, amit tudhat is a világ, hiába kárpálsz ellene, János. Most is vallom, hogy a betegség úri nyavaja, nem szegény embernek való!

— Vagyis azt akarod mondani, hogy doktor, patika csak uraknak való!...

— Azt én, semmi mást!

— Hogy neked még több alkalmad legyen a hóspistálásra, kuruzslásra!

— Az én tudományom nem hóspistálás, János, de arra büszke vagyok, hogy kuruzsolok!... — dütötte ki gethes mellét Gyuri.

— Tudomány? — legyintett Nagypál János —, mit tudsz te a tudományból! Én láttam, amikor Bosznabród alatt ezrivel feküdt a sebessült a sáncok mentén és húsz orvas doktor könyökig felgyürt inggel matatott küztük. Az tudomány, de a tiéd? A macskám se bíznám rád, már megengedj, Gyuri, de én nem tudnám rád hagyni az egészségem! — kötötte kévébe az elkészített búzakötelceket Nagypál János, amivel nyilván elárulta, hogy többre igazán nem méltathatja azt az embert, akinek semmi ismerete nincs se az igazi orvosi tudományról, se Boszniáról, ahol tudvalévően szekerész kocsis volt Nagypál János, majdnem sebet is kapott, de hát igen jó tölgyfa deszka volt a golyós szekere oldala, az fogta fel...

Farkas Gyuri sértődötten elhallgatott, mert nyilvánvaló volt, hogy Nagypál János valóban többet tudott, hiszen öt forint penziót is kapott boszniai munkálkodása jutalmául havonta a magas kincstártól, bár a jó Isten tudja, miért kap olyan summát, amikor még sebet se kapott. No, mindegy, ilyen a világ, nem érdemes rá szót vesztegetni —, gondolta Gyuri —, de nem adnám egy ital vízért, ha ennek a híresnek egyszer kibicsaklana a lába, mondjuk úgy bokában, hogy aztán könyörgő szóval jönne el hozzám.

(Folyt. köv.)

Különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Széchenyi-u. 57. 1794

Elegáns bútorozott szoba olcsón kiadó. Bercsényi 11. 1795

ELVESZETT

Cipő a zsibvásárban pakolás közben ott maradt, jobblábas kék. Becsületes megtaláló jutalomban részesül Bocskai-tér 7. 1818

VEGYES

Piros salak kerti utakra kapható Debreceni Műkögyármál, Fürdő-u. 2. Telefon: 10-93. 1714

Jó állapotban levő női tavaszi kabát olcsón eladó. Ugyanott mindenes szakácsnő felvételik, Jókai 6. Reich. 621

Tehéntrágya ingyen kihordható. Vendég-u. 91. 1786

Gyermekmérlegek, legújabb, elójegyzése, kiskölcsönzése. Kiss Béláné fűzőüzeme, Kossuth 59. 1799

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Eladó egy ócska szürke öltöny és egy új állapotban levő fekete öltöny kis alakra. Meszena-u. 2. Keresztépület 1854 vv.

INGÓSÁG VÉTEL

Ócska gramofonlemez kilójáért 1.20—1.40-t fizetek. Bíró, Hunyadi 22. 1069 6. 25

Gázrezsót vennék, két vagy háromlángút. — Kiss. Piac-utca 58. II. lépcső II. emelet 27/b. ajtó. 619

INGÓSÁG ELADÁS

Eladó kettő fotel, rádió, cipő, zuibony. Szobosziói-út (kettő B) lépcső tizenkettő. 622

Kézimunka dupla ágyterítő, tüll, szalonasztalterítő, diószín gyermekgarnitúra eladó. — József kir. herceg-u. 46. 1809

Egy üres sírbolt terméskő és téglaanyaga azonnal eladó. Értekezhetni dr Jankovichnénál, Poroszlay-út 61 alatt. 1808

200 kilóig hordó, mérleg, súly eladó. Rákóczi utca 8. 1806

Jókarban levő női varrógép nagyon olcsón sürgősen eladó. József kir. herceg-u. 75. 633

Jókarban levő irodai írógép eladó. Kinizsi-u. 81. 1785

Sürgősen eladó fehér vaságy, matrac, keményfaszekrény, rézmozsár. Sámsoni-út 3. 1793

Üzletberendezés bőr, textil, rövidárunak alkalmas, eladó. Kerekes bőrüzlet. Dégenfeld-tér 2. 1789

GAZD. ESZKÖZÖK

Ekék, boronák, lókapák, alkatrészek nagy választékban. — Szécsi Hatvan 61 1805 5. 4

GAZD. TERMÉNYEK

Fajtiszta bronzpulyka tojás drb-ja 1 P-ért még rendelhető Saád Gyuláné államilag ellenőrzött tenyészetéből Aradványpuszta, Szabolcs m. — 1286

Szőlővessző, gyökeres, különböző fajú saját telepemről jutányosan. Barna 10. 1822

Nagymennyiségben érkezett gyökeres saszla, csabagyöngye és másfajta gyökeres szőlővessző olcsón kapható Piac-u. 66. 1820

Szőlővessző saját telepemről, elsőrendű gyökeres csemege és borfajták már igen olcsón kapható Simonffy 59. 614

INGATLAN FORGALMI IRODÁK

Eladó ingatlanok! Kisebb családi házak: Vendég-utcán, Dorottya utcán sütőlével, Jánosi-utcán 6500 P, Ungvári-kertben 1 hold kitűnő termő szőlő 5500 P, 2 és ½ holdas szőlő, gyümölcsös 4 szobás villával, autóbuszmegállónál, Cserei állomásnál 8 hold barna homokföld, ugyanott 4 hold — örökösök olcsón adják. Patay iroda, József kir. herceg-u. 8. Telefon: 30-99. 1797

ELADÓ HÁZ

Eladó adómentes beköltözhető ház. Érdeklődni délelőtt. Cím: Sámsoni-út 3. 1690

Rothermere-u. 5. számú ház eladó. Érdeklődni lehet 3—4 óráig. 566

Eladó Nagyvárad-u. 15. ház, részben adómentes. Értekezni a keresztépületben. 1702

Eladók Kékmalom-utca 9 és Péterfia-utca 10. számú házak. Értekezni 24-23 telefonon. 621

A belvárosban eladó ház, emelet is építhető rá. Cím a kiadóban. 1821

Eladó és azonnal beköltözhető 3x1 szoba, konyhás lakás, 3000-rel átvehető. László-utca 10. 1800

Komlóssy-út 16. szám melletti Balassa Bálint-utca sarkán 6 szobás úri villa eladó. Értekezhetni délután 4—6-ig dr Böszörményi Béla ügyvédi irodában, Ferenc József-út 70. 1300

ELADÓ ÁLLATOK

Sötétsárga tenyészkakas (3 drb) eladó. Hatvan-u. 24 1928

Eladó egy hamis házőrző kutya, Hatvan-utcai kert, Dorottya-u. 3. 1798

Szerkesztésért felelős: PALFI JÓZSEF
Kiadásért felelős IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.